

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

IZVEŠTAJ O
FUNKCIONISANJU
OPŠTINA REPUBLIKE
KOSOVO

Januar - decembar 2017

Priština, Mart 2018

Sadržaj

Skraćenice.....	4
Uvod.....	5
Cilj i metodologija.....	5
Izvršni rezime.....	6
1. Skupštine opština	9
1.1. Funkcija skupština opština	9
1.2. Konstituisanje skupština opština	10
1.3. Stalne komisije, konsultativne komisije i druge komisije	11
1.3.1. Stalne komisije	11
1.3.2. Konsultativne komisije	11
1.3.3. Druge komisije.....	12
1.4. Izveštavanje Predsednika Opštine.....	14
1.5. Javni sastanci sa građanima.....	15
1.6. Objavljivanje akata na elektronskim stranicama opštine.....	15
1.7. Opštinski akti	17
1.8. Preispitivanje zakonitosti opštinskih akata	18
1.9. Radnje za usklađivanje nezakonitih akata od strane opština	18
1.10. Opštinski savet za bezbednost u zajednici.....	20
2. Evropska agenda	22
2.1. Politički kriterijumi	22
2.1.1. Javna administracija	22
2.1.2. Ombudsman	25
2.1.3. Civilno društvo.....	26
2.1.4. Borba protiv korupcije	26
2.1.5. Lokalni planovi za integritet.....	27
2.1.6. Akcije za borbu protiv terorizma	27
2.1.7. Ljudska prava i zaštita manjina	27
2.1.8. Zaštita i promovisanje kulturne baštine.....	29
2.2. Ekonomski kriterijumi	30
2.2.1. Tržišna ekonomija	30
2.3. Evropski standardi.....	32

2.3.1. One Stop Shop.....	32
2.3.2. Pravosuđe i ljudska prava	33
2.3.3. Pravda, sloboda i bezbednost.....	35
2.3.4. Migracija	36
2.3.5. Obrazovanje i kultura	36
2.3.6. Životna sredina	38
2.3.7. Lokalna poljoprivreda	39
2.3.8. Međuopštinska saradnja i međunarodna saradnja opština	40
2.3.9. Zaštita potrošača i javnog zdravlja	40
3. Lokalne Finansije	40
3.1. Planiranje Sopstvenih Prihoda.....	40
3.2. Realizacija sopstvenih prihoda	40
3.3. Opštinsko budžetiranje za godinu 2017	41
3.4. Troškovi u poređenju sa budžetiranjem	41
3.5. Mišljenje revizora za opštine Republike Kosovo.....	42
Opšti zaključci.....	44
Preporuke	46
Literature/izvori.....	51

Skraćenice

SB	Svetska Banka
EU	Evropska unija
EK	Evropska komisija
SO	Skupština opštine
OSBZ	Opštinski saveti za bezbednost u zajednici
LSJB	Lokalni saveti za javnu bezbednost
ZLS	Zakon o lokalnoj samoupravi
MALS	Ministarstvo administracije lokalne samouprave
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
NPSSSP	Nacionalni program za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju
NVO	Organizacija civilnog društva
LV	Lokalna vlast
CV	Centralna vlast
RAE	Romi, Aškalije i Egipćani
LS	Lokalna samouprava

Uvod

Ministarstvo administracije lokalne samouprave redovno izrađuje izveštaj o funkcionisanju opština, ocenjuje napredak opština u pravcu ispunjavanja zakonskih obaveza, sprovođenja nadležnosti i nivoa ispunjenja obaveza vezanih za ispunjenje zahteva i interesa građana:

Ovaj izveštaj prati sledeću strukturu:

- Izveštaj opisuje funkcionisanje skupština opština i opštinske izvršne vlasti;
- Predstavlja rezultate rada opštinskih organa, sa posebnim naglaskom na skupštinu opštine kao najvišem organu u opštini;
- Analizira pitanja opštinske transparentnosti;
- Razmatra korake opština u sprovođenju obaveza iz Nacionalnog programa za SSP;
- Pruža podatke o planiranju opštinskih budžeta, realizaciji prihoda i budžetskih troškova.

Izveštaj pokriva period januar - decembar 2017. godine i predstavlja proizvod Ministarstva administracije lokalne samouprave – MALS.

Cilj i metodologija

Ovaj izveštaj ima za cilj pravilno informisanje centralnih institucija, opština, nevladinih organizacija, građana i svih drugih interesnih grupa o nivou funkcionisanja opština prema njihovom zakonskom mandatu. Kroz ovaj izveštaj smo odrazili jasan pristup u vezi sa aktivnostima opštinskih organa. Izveštaj služi i kao sredstvo za povećanje transparentnosti i efikasnosti opštinskih organa.

Ovaj izveštaj uključuje opšte podatke o radu i aktivnostima opštinskih organa za 2017. godinu. Takođe su obuhvaćeni najvažniji nalazi identifikovani tokom ove godine, u izveštaju su obuhvaćeni podaci za 38 opština Republika Kosovo.

Ocenjujemo da će informacije date u ovom izveštaju, posebno predstavljeni nalazi, služiti u korist procesa lokalne samouprave, povećaće institucionalnu odgovornost i opštine će preduzeti konkretne korake za poboljšanje nezakonitih radnji.

Što se tiče metodologije izveštaja, ovaj izveštaj se zasniva na podacima prikupljenim i analiziranim u procesu praćenja opština od strane odgovarajućih odeljenja (jedinica) Ministarstva za administraciju lokalne samouprave. Isto tako, korišćeni su i drugi izvori, uključujući i odgovore opštinskih službenika na postavljena pitanja, Informacioni sistem upravljanja finansijama Kosova – ISUFK, Odeljenje trezora - MF, kao i podaci dobijeni od direktnog praćenja opština.

Ministarstvo za administraciju lokalne samouprave donosi detaljne zaključke o funkcionisanju opštinskih organa i koracima koje opštine treba da preduzmu u budućnosti.

Izvršni rezime

Funkcionisanje opštinskih skupština - Tokom 2017. godine opštine su obavljale svoje funkcije u skladu sa nadležnostima definisanim u važećem zakonodavstvu i u skladu sa prioritetima zemlje koji proizilaze iz ključnih strateških dokumenata, uključujući Strategiju za lokalnu samoupravu 2016-2026, sektorske strategije i značajan deo obaveza utvrđenih Nacionalnim programom za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju - NPSSSP.

Na osnovu godišnjeg planiranja za 2017. godinu, skupštine opština redovno su sprovele svoje aktivnosti, usvajajući značajan broj podzakonskih akata. Što se tiče napretka sastanaka, oni su bili otvoreni za građane, uključujući pravovremena obaveštenja o radovima. Pored opština Junik, Mamuša i Dragaš, koje su u nekim slučajevima imale tehničke probleme i nisu imale priliku da dostave materijal na vreme, dok su opštine: Parteš, Severna Mitrovica, Zubin Potok, Zvečan i Leposavić u nekim slučajevima nisu dostavili prateće materijale, kako je definisano članom 43.3 Zakona o lokalnoj samoupravi.

Generalno, opštine su poštovala primenjive zakone prilikom sprovođenja svojih normativnih aktivnosti. Sa kvantitativne tačke gledišta, skupštine su održale 459 sednica, od čega 323 redovnih sednica, 52 vanrednih, 43 svečanih i 3 hitnih i 38 drugih inauguracionih sednica. Pored skupština, obavezne komisije su redovno funkcionisale razmatrajući finansijske dokumente, planove, nacрте odluka, nacрте propisa i drugih političko-finansijskih pitanja. Tokom ovog perioda, Komisija za politiku i finansije održala je 325 sastanaka, dok je Komisija za zajednice održala 258 sastanaka. U skupštinama opština uspostavljen je veliki broj pomoćnih komisija, ukupno 62 komisije od kojih vode Komisija za zdravstvo i socijalnu zaštitu, obrazovanje, kulturu i sport i Komisija za urbanizam. Pored toga, funkcionalne su i 27 konsultativnih komisija u 7 opština, od ukupno 38 opština, sa glavnim fokusom ovih komisija u oblasti ekonomskog razvoja, obrazovanja, kulture, omladine, sporta i javnih usluga.

Godina 2017. godine bila je i izborna godina gde su 22. oktobra 2017. održani lokalni izbori za 38 opština. MALS je odigrao važnu ulogu u saradnji sa izabranim strukturama za sprovođenje izbornih rezultata i uspostavljanje novih opštinskih organa. MALS je pratio poštovanje zakonskih procedura za inaugurisanje opštinskih organa, počev od sazivanja inauguracionih sednica, zakletve članova Skupštine opštine i predsednika opština i uspostavljanje funkcionalnih tela skupština u skladu sa važećim zakonskim odredbama. Praćenje ovih sednica vršeno je putem sistema teleprisutnosti, izuzev opština: Severna Mitrovica, Leposavić, Zvečan i Zubin Potok, koje su praćene fizičkim učešćem službenika za praćenje. Inauguracione sednice su održane u svim opštinama, na poziv izabranih predsednika opština. U svim opštinama zakletvu su dali članovi skupština i predsednici opština u skladu sa Zakonom br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, odnosno članovima 35.4 i 57.1 ovog zakona. I postupak izbora predsedavajućih skupština opština je bio u skladu sa članom 41 Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi.

Da bi se obezbedila efikasnost opštinske izvršne vlasti u sprovođenju politike, skupštine opština su zahtevale od predsednika opštine redovno izveštavanje i druga dodatna izveštavanja. Prema podacima, 28 predsednika opština ispunjavalo je zakonsku normu redovnog izveštavanja skupština opština o ekonomskoj i finansijskoj situaciji tokom 2017. godine. Međutim, primećeno je da predsednici opština Klokoč i Leposavić nijednom nisu izveštavali, dok su predsednici opština Glogovac, Srbica, Klina, Lipljan, Obilić, Suva Reka, Zvečan i Zubin Potok izveštavali samo po jednom u izveštajnom periodu neispunjavajući zakonske obaveze iz člana 58. tačka j) Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi.

Tokom ovog perioda, opštine su koristile mehanizme uključivanja građana u kreiranje politike, posebno tokom organizovanja sveobuhvatnih javnih sastanaka sa građanima, kao i javnih konsultacija tokom procesa izrade nacрта opštinskih akata. Zakon o lokalnoj samoupravi zahteva od opština da održavaju najmanje dva sveobuhvatna sastanka sa građanima tokom godine. 22 opštine su ispunile zakonsku obavezu održavanja javnih sastanaka sa građanima. Za razliku od njih, Opština Klokot nije održala nijedan takav sastanak, dok su opštine: Novo Brdo, Kačanik, Glogovac, Skenderaj, Đakovica, Klina, Istok, Peć, Priština, Uroševac, Štrpce, Južna Mitrovica, Kosovo Polje, Suva Reka, Leposavić, Severna Mitrovica i Zvečan održale samo po jedan javni sastanak sa građanima, neispunjavajući minimalni kriterijum definisan u članu 68.1 ZLS-a.

Što se tiče aktivnosti donošenja odluka, skupštine opština su bile veoma aktivne u donošenju opštinskih akata i objavljivanju na službenoj veb stranici opštine. Skupštine opština su usvojile 77 pravilnika i 1328 odluka, ili ukupno 1405 akata. Od ovog broja usvojenih akata, na službenim opštinskim veb stranicama objavljeno je 1261 akata. Usvojeni akti su različiti i uključuju: akte finansijske prirode (usvajanje budžeta, srednjoročnog okvira budžeta, srednjoročnog okvir rashoda, finansijskog transfer sredstava iz prethodne fiskalne godine u 2017. godini), životne sredine, ekonomije, obrazovanja, socijalne, urbanističke itd. Najveći broj pravilnika usvojila je Skupština opštine Gračanica - 7 pravilnika, zatim opština Klina i Istok sa po 5 pravilnika, dok najveći broj odluka Skupština opštine Uroševac -ukupno 105 odluka.

MALS je ocenio zakonitost 556 akata, dok je u resornom ministarstvu podneseno 849 opštinskih akata za ocenu zakonitosti. Tokom praćenje opština za 2017. godinu, kao i ocene zakonitosti opštinskih akata od strane MALS-a, 556 akata je potvrđene da su zakonski, dok je utvrđeno 23 zahteva za preispitivanje zakonitosti. MALS je poslao dopise za preispitivanje zakonitosti, pri čemu su opštine uskladile 7 akata u skladu sa zahtevom za usklađivanje. S druge strane, 16 zahteva za preispitivanje akata još nije usklađeno u skladu sa zahtevom nadzornog organa. Opštinski akti koji su bili nezakoniti i usklađeni od strane opština su: opština Istok 1 usaglašena povreda, opština Glogovac 2 povrede, opština Uroševac 3 povrede i opština Orahovac 1 zakonska povreda. Dok opštine koje su tokom 2017. godine imale neusklađene zakonske povrede su: opština Kosovo Polje 1 zakonska povreda, Glogovac 1, Štimlje 1, Lipljan 2 povrede, Klokot 2, Istok 3 povrede, Dečan 2, Dragaš 3 povrede i Gračanica 1 neusklađena povreda. Takođe, preispitivanje zakonitosti od strane resornih ministarstava treba da se odvija u zakonskim rokovima kao i povećati napore za preispitivanje i usklađivanje nezakonitih akata od strane opština.

Saveti za bezbednost u zajednici – Opštine su nastavile sa tretiranjem bezbednosnih pitanja od strane Saveta za bezbednost u zajednici. Ovaj Savet trenutno je osnovan u 34 opštine, dok nije osnovan u opštinama: Leposavić, Severna Mitrovica, Zvečani Zubin Potok. Prema broju sastanaka, najaktivniji opštinski Savet za bezbednost u zajednici je bio u opštini Elez Han sa ukupno 12 održanih sastanaka, po 6 sastanaka su održao OSBZ-i opština Uroševac, Kačanik, Južna Mitrovica, Gnjilane i Štrpce, po 5 sastanaka OSBZ-a održale su opštine Dragaš, Obilić, Vučitrn, Klina, Novo Brdo i Suva Reka, po 4 sastanaka, opštine: Orahovac, Vitina, Podujevo, Peć, Istok i Lipljan, po 3 sastanka opštine Mališevo i Dečan, po 2 sastanka opštine: Prizren, Junik, Ranilug, Parteš, Priština, Skenderaj, Glogovac i Đakovica, 1 sastanak je održala opština Mamuša, dok Opštinski Savet za Bezbednost u Zajednici nije održao nijedan sastanak u opštinama Štimlje, Kosovo Polje, Kamenica, Klokot i Gračanica, nepoštujući minimum predviđen za 6 sastanaka u skladu sa Administrativnim uputstvom za OSBZ-e. Pored toga, većina OSBZ-a drugih opština su u okviru pravnih normi za održavanje sastanaka. Najčešće tretirana pitanja tokom izveštajnog perioda o problemima bezbednosti u zajednici bila su: kulturno nasleđe, bezbednost u saobraćaju, pojavljivanje hitnih slučajeva, izborni tok, upotreba narkotika od strane mladih, pripreme za lokalne izbore, otpad na ulicama, nedostatak trotoara, podvožnjaka i signalnih znakova, stanje snabdevanja pijaćom vodom tokom ljetnje sezone itd.

Sprovođenje obaveza iz SSP-a - Kosovo je sada ušlo u važno poglavlje procesa integracije sa Evropskom unijom. U skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), koji je stupio na snagu 1. aprila 2016. godine i Nacionalnim programom za sprovođenje SSP-a, koji je usvojen od strane Skupštine Kosova 10. marta 2016. godine, MALS je preduzeo mere za adresiranje i sprovođenje obaveza opština u okviru tri glavnih kriterijuma (politički, ekonomski i evropski standardi). Na poseban način su izrađene pojedinačne matrice opština iz obaveza Evropske agende, uključujući: Dijalog o procesu stabilizacije i pridruživanja i NPSSSP i druga relevantna dokumenta na osnovu kojih su pruženi podaci u ovom poglavlju.

Na osnovu podataka koje su pružile opštine, tokom 2017. opštine su uspele ispuniti 67% aktivnosti u oblasti političkih kriterijuma. Dok, što se tiče ispunjavanja ekonomskih kriterijuma, opštine su uspele ispuniti 75% kriterijuma, a u oblasti evropskih standarda realizovale su 61% aktivnosti. Opšti nivo ispunjavanja obaveza opština iz Evropske agende za 2017. godinu je 67%.

Lokalne finansije – U pogledu učinka opština u upravljanju budžetom, tokom 2017. godine napredak se generalno primećuje u ovoj oblasti. Planiranje prihoda sopstvenih prihoda za 2017. godinu je bilo u iznosu od 78,163,490.00 €, u odnosu na 2016. godinu kada je iznosilo 79,622,353.00 €, ili 1,458,863.00 manje, ili za 1.83%. Realizacija direktnih ili indirektnih prihoda za 2017 je bila 72,529,276.75 €, što u odnosu na planiranje, proizilazi da je realizacija prihoda bila 93%. Opštine Republike Kosovo za 2017. godinu potrošile su svoje budžete u ukupnoj vrednosti od 419,327,289.09 ili 90% vrednosti od 466,567,443.76 € koliko je bilo planirano. Budžetiranje opština za n 2017. godinu je veće za 22,779,621.53 € u odnosu na 2016. godine.

Preporuke Generalnog revizora - Što se tiče mišljenja revizora, nemodifikovano mišljenje sa naglaskom na pitanje koje je dato u 22 opštine u 2015. godini i u 33 opštine u 2016. godini, zatim kvalifikovano mišljenje – sa naglaskom pitanja je dato u 9 opština za 2015. godinu dok su za 2016. godinu ovu vrstu mišljenja dobile 4 opštine, kvalifikovano mišljenje u 2015. godini dobile su 2 opštine. Dok, u 2016. godini nijedna opština nije dobila takvu vrstu mišljenja. Suprotno mišljenja u 2015. godini dobile su 4 opštine, dok u 2016. godini nijedna opština nije dobila, nemodifikovano mišljenje u 2015. godini dobila je 1 opština i 2016. godine dobila samo 1 opština.

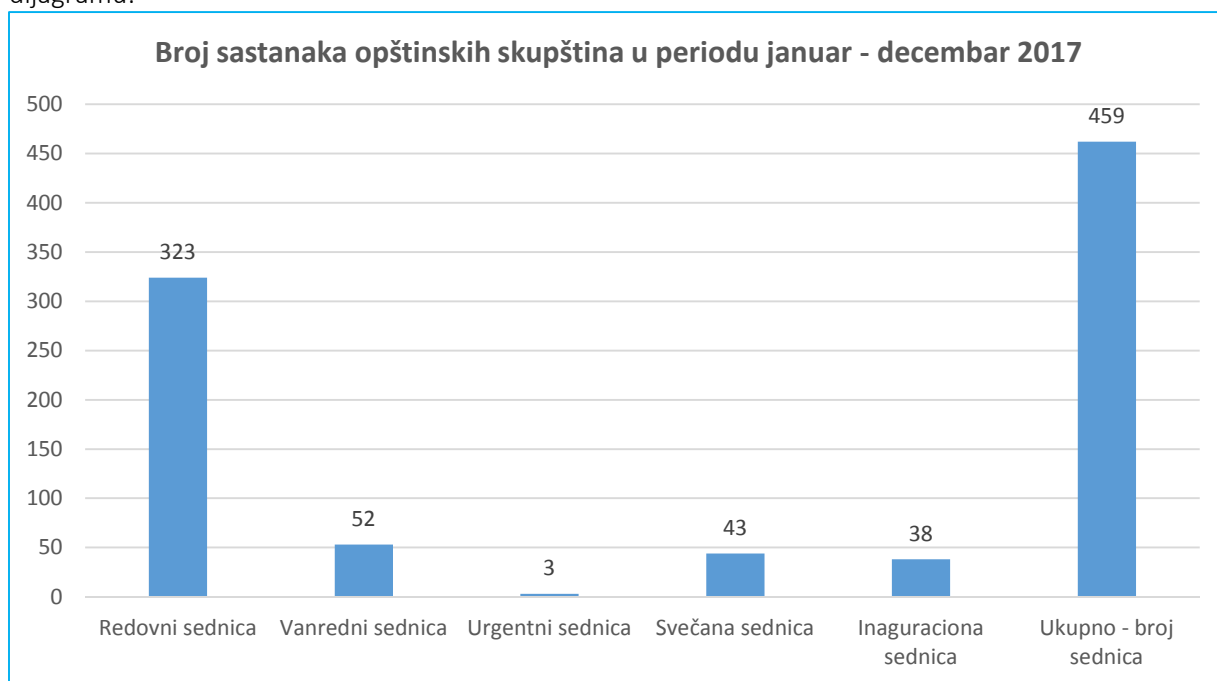

1. Skupštine opština

1.1. Funkcija skupština opština

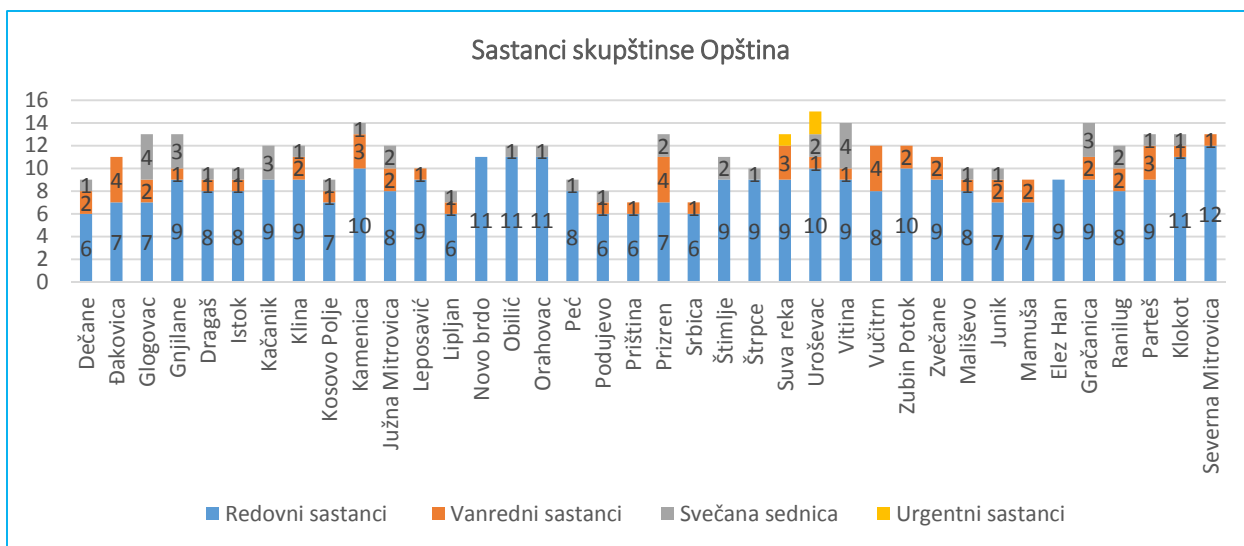
Prema Zakonu o lokalnoj samoupravi, skupština opštine smatra se najvišim organom odlučivanja opštine koji funkcioniše na osnovu zakonodavstva o lokalnoj samoupravi u Republici Kosovo. Nadležnosti i odgovornosti skupštine opštine proizilaze iz Zakona o lokalnoj samoupravi i drugih zakona koji regulišu određena pitanja iz oblasti lokalne samouprave na Kosovu. U okviru odgovornosti skupštine opštine je i usvajanje podzakonskih akata koji obezbeđuju efikasan i efektivan tok i funkcionisanje opštine. Iz ovih akata proizlaze odgovarajuća ovlašćenja opštinske izvršne vlasti za donošenje administrativnih akata i njihovo sprovođenje.

Za vršenje nadležnosti i odgovornosti skupštine opštine, zaseda redovno ili u slučaju vanrednih i hitnih sednica predviđenih važećim zakonima. Tokom 2017. godine skupštine su funkcionisale u 38 opština, koje su održale sednice u skladu sa prirodom rada i takve sednice su bile otvorene za širu javnost: Zakon o lokalnoj samoupravi navodi da skupština opštine treba da održi najmanje 10 sednica godišnje, od kojih 5 treba da se održe u prvom šestomesečju godine. Stoga, tokom 2017. godine skupštine opština u Republici Kosovo u 38 opština održale 462 sastanka, od čega je održano 323 sastanka, 52 vanrednih, 3 hitna i 43 svečanih sastanaka na lokalnim izborima 38 inauguracionih sastanaka. Ovi podaci su prikazani na sledećem dijagramu:

Dijagram 1: Odražava broj sednica skupština opština održanim tokom perioda januar – decembar 2017. godine.

Dok, što se tiče podataka o sednicama održanim po opštinama, sledeći dijagram br. 2 pruža objašnjenja za svaku opštinu odvojeno, kako sledi:

Dijagram 2: Odražava sednice održane u 38 opština po vrstama i drugim specifikacijama.

Sa ovog dijagrama može se primetiti da je veći deo opština ispunio zakonske obaveze iz člana 43.2 Zakona o lokalnoj samoupravi¹, osim opština: Kosovo polje, Priština, Podujevo, Skenderaj, Mamuša i Elez Han, koje su održale manje od 10 sednica sa opravdanjem da je 2017. godina bila izborna godina.

Informisanje građana kontinuirano se vrši preko zvaničnih veb stranica opštine, oglasa postavljenih na opštinskim objektima, lokalnim televizijama i drugim oblicima javnog informisanja. Iz toga proizilazi da su se opštine pobrinule da se njihovi događaji obavljaju na transparentan način objavljivanjem na službenim veb stranicama aktivnosti koje sprovode Skupštine opština, kao i izvršni organi opštine. Pored opština Junik, Mamuša i Dragaš, koji su u nekim slučajevima imali tehničke probleme i nisu imali prilike da dostave materijale na vreme, dok su opštine: Parteš, Severna Mitrovica, Zubin Potok, Zvečan i Leposavić u nekim slučajevima nisu dostavili prateće materijale, kako je definisano članom 43.3 Zakona o lokalnoj samoupravi. Kao važne teme koje su dominirale u skupštinama opština tokom 2017. godine su teme: usvajanje planova rada skupštine opštine, revizija budžeta, pregled opštinskog srednjoročnog okvira budžeta, razni urbanistički regulatorni planovi, davanje na korišćenje opštinske nepokretne imovine, itd.

1.2. Konstituisanje skupština opština

U skladu sa odlukom predsednika Republike Kosovo za objavljivanje lokalnih izbora 2017. godine, 22. oktobra 2017. godine održani su lokalni izbori u svim opštinama. Ministarstvo administracije lokalne samouprave, nakon sertifikacije izbornih rezultata, od strane Centralna izborna komisija dosledno je radila sa izabranim strukturama za sprovođenje izbornih rezultata i konstituisanje novih opštinskih organa. MALS je pratio poštovanje zakonskih procedura za inauguraciju opštinskih organa, od sazivanja inauguracionih sastanaka, zakletve članova Skupštine opštine i predsednika opština, kao i izbor pomoćnih skupštinskih tela i predsednika opština u skladu sa obavezama utvrđenim zakonom o lokalnoj samoupravi. Praćenje ovih sastanaka vršeno je putem sistema teleprisutnosti, izuzev opština: Severna Mitrovica, Leposavić, Zvečan i Zubin Potok, koje su praćene fizičkim učešćem službenika za praćenje.

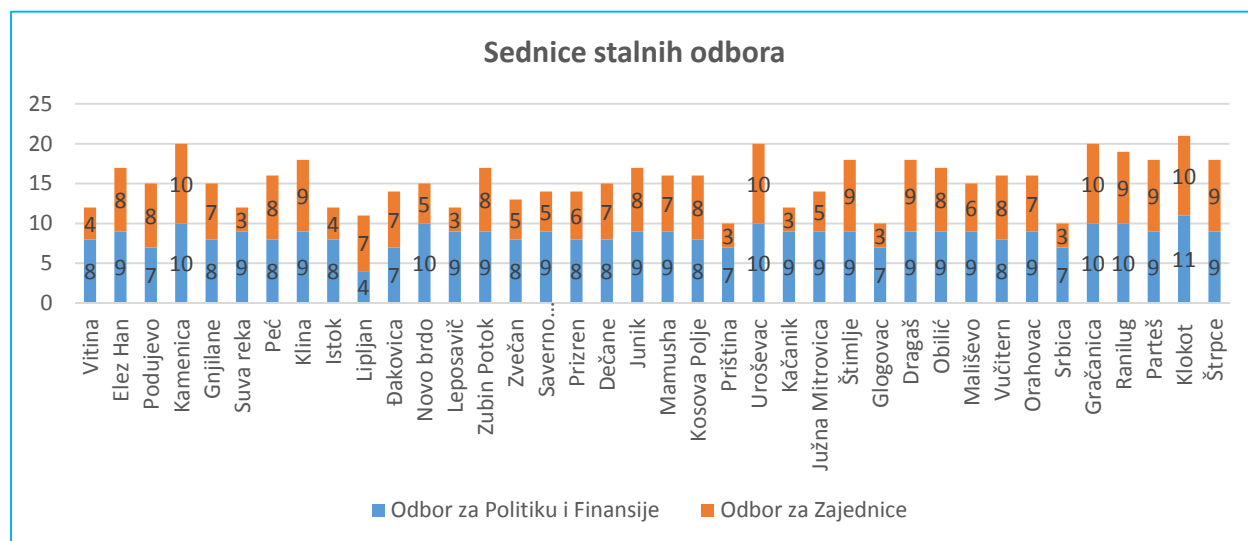
¹Zakon br..03 L-040 o lokalnoj samoupravi, član 43.2.

Inauguracione sednice održane su u svim opštinama, na poziv izabranih predsednika opština. U svim opštinama zakletvu su dali članovi skupština i predsednici opština u skladu sa Zakonom br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, čl. 35.4 i 57.1. Osim zakletve članova skupština i predsednika, skupštine 17 opština u decembru 2017. godine (Junik, Dečan, Dragaš, Obilić, Glogovac, Đakovica, Srbica, Vučitrn, Uroševac, Kosovo Polje, Kačanik, Elez Han, Štimlje, Zubin Potok, Severna Mitrovica, Zvečan, Leposavić) izabrali su predsedavajućeg Skupštine opštine, u skladu sa Zakonom br. 03/L-040 o Lokalnoj Samoupravi, član 41, dok su ostale opštine predsedavajućeg Skupštine opštine izabrale početkom 2018. godine.

1.3. Stalne komisije, konsultativne komisije i druge komisije

1.3.1. Stalne komisije

Na osnovu zakona o lokalnoj samoupravi, skupštine opština uspostavljaju stalne (obavezne) komisije za podršku njihovom radu, odnosno Komisiju za politiku i finansije i Komisiju za zajednice. U cilju podrške opštinskim organima (skupštini i izvršnom organu) u vršenju sektorskih nadležnosti, Skupština opštine može uspostaviti i druge profesionalne komisije. Ove komisije su uglavnom uspostavljane za specifične sektore kao što su: obrazovanje, zdravstvo, ekonomski razvoj, javne službe itd. Osim toga, Skupština opštine ima nadležnost da osniva konsultativne komisije u okviru sektora kako bi omogućila učešće građana u procesu donošenja odluka. Što se tiče njihovog funkcionisanja, Komisija za politiku i finansije i Komisija za zajednice su bile funkcionalne u svim opštinama. U nastavku je prikazan uporedni dijagram sa brojem sastanaka obaveznih komisija:

Dijagram 3: Odražava broj sastanaka Komisija za politiku i finansije i Komisije za zajednice.

Stoga se može primetiti da je Komisija za politiku i finansije održala 325 sastanaka, dok je Komisija za zajednice održala 258 sastanaka.

1.3.2. Konsultativne komisije

Lokalna uprava ima razvijene mehanizme koji utiču na uključivanje građana u proces donošenja odluka, među kojima su i Konsultativne komisije. Formiranje i funkcionisanje ovih komisija regulisano je zakonom i podzakonskim aktima. Gledajući na nameru zakonodavca da uspostavi ove mehanizme, opštine treba da daju još više prostora za delovanje. Trenutno, su u 7 opština Kosova funkcionalne sledeće komisije. Glavni

fokus ovih komisija je najviše u oblasti ekonomskog razvoja, obrazovanja, kulture, omladine, sporta i javnih usluga, koja smo prikazali u sledećoj tabeli:

Konsultativnih Odbor	za prostorno planiranje	Prosveta	Ekonomski razvoj	Urbanizam	Zdravstvo i socialnu zaštitu	Javne usluge	Osobe sa posebnim potrebama	Hitna Izdanja	Poljoprivredu, Ruralni razvoj, zaštita životne sredine	Kultruna, Omladine, Sport	Administrattija	Zaštita životne	Ljudska prava, polhu ravnopravnost	
Kamenica		1	1			1		1		1				
Elez Han			1					1		1				
Uroševac			1	1						1	1			
Južna Mitrovica	1				1	1	1			1				
Gnjilane	1													
Glogovac		1	1		1								1	
Vučitrn	1	1		1		1				1				
Gjithsej	3	3	4	2	2	3	1	2	0	5	1		1	Ukupno 27

Tabela 1: Odražava broj konsultativnih komisija u opštinama.

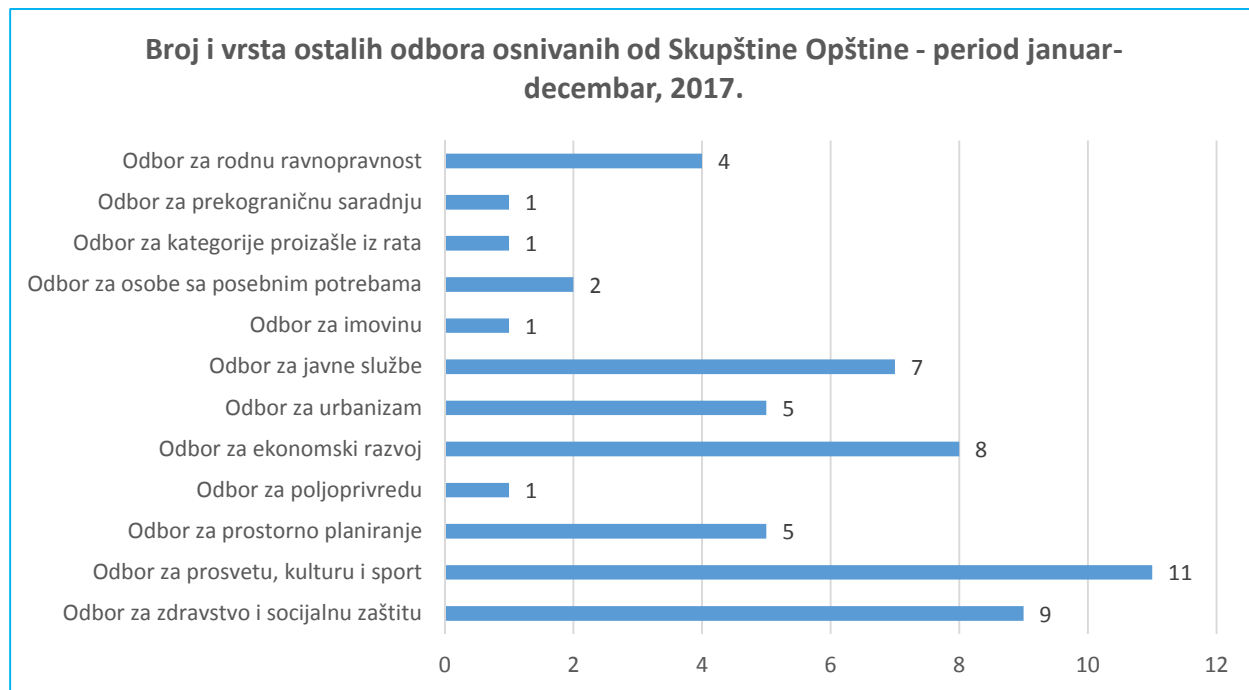
Kao što se može videti iz gornje tabele, u sedam opština je uspostavljeno ukupno 27 konsultativnih komisija, i u oblasti prostornog planiranja sledeće opštine su uspostavile konsultativne komisije: Južna Mitrovica, Gnjilane i Vučitrn, u oblasti obrazovanja opštine Kamenica, Elez Han, Uroševac i Glogovac, u oblasti ekonomskog razvoja: Kamenica, Elez Han, Uroševac i Glogovac, u oblast urbanizma opštine: Uroševac i Vučitrn, u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite opština Južna Mitrovica, Glogovac, u oblasti javnih usluga opštine: Kamenica, južna Mitrovica i Vučitrn, u oblasti lica sa ograničenim sposobnostima opštine Južna Mitrovica, u oblasti emergentnih pitanja opštine: Kamenica i Elez Han, u oblasti kulture, omladine i sporta opštine: Kamenica, Elez Han, Uroševac Južna Mitrovica, u oblasti administracije opština Uroševac i iz oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti opština Glogovac. Međutim ostale opštine još nisu preduzele nešto slično.

1.3.3. Druge komisije

Druge komisije su takođe važne za razvoj lokalne uprave, one se takođe smatraju subvencijama opštinskih organa kako bi navedeni organi izvršavali svoja ovlašćenja. Ove posebne komisije se mogu uspostaviti za određene sektore kao što su obrazovanje, zdravstvo, ekonomski razvoj, javne službe itd. Tokom 2017. godine, uspostavljen su sledeće komisije u opštinama:

- Komisija za zdravstvo i socijalnu zaštitu uspostavljena je u 9 opština: Kosovo Polje, Gnjilane, južna Mitrovica, Uroševac, Glogovac, Priština, Mališevo, Skenderaj i Podujevo.
- Komisija za obrazovanje, kulturu i sport uspostavljena je u 11 opština: Dečane, Prizren, Kosovo Polje, Gnjilane, južna Mitrovica, Uroševac, Glogovac, Priština, Mališevo, Skenderaj i Podujevo;

- Komisija za prostorno planiranje uspostavljena je u 5 opština: Prizren, Gnjilane, Priština, Mališevo i Podujevo;
- Komisija za poljoprivredu, uspostavljena je u 1 opštini: Kosovo Polje;
- Komisija za ekonomski razvoj, uspostavljena je u 8 opština; Kosovo Polje, Gnjilane, Južna Mitrovica, Uroševac, Glogovac, Priština, Skenderaj i Podujevo;
- Komisija za urbanizam, uspostavljena je u 5 opština: Dečane, Prizren, Kosovo Polje, Južna Mitrovica i Uroševac;
- Komisija za javne usluge, uspostavljena je u 7 opština: Prizren, Kosovo Polje, Gnjilane, Kačanik, Južna Mitrovica, Junik i Priština;
- Komisija za imovinu, uspostavljena je u 1 opštini: opštini Gnjilane;
- Komisija za lica sa posebnim potrebama, uspostavljena je u 2 opštine: Kosovo Polje i u opštini Uroševac;
- Komisija za ratne kategorije, uspostavljena je u 1 opštini: opština Uroševac;
- Komisija za međugraničnu saradnju, uspostavljena je u 1 opštini: opština Gnjilane;
- Komisija za rodnu ravnopravnost, uspostavljena je u 4 opštine: Prizren, Gnjilane, Južna Mitrovica i Glogovac.

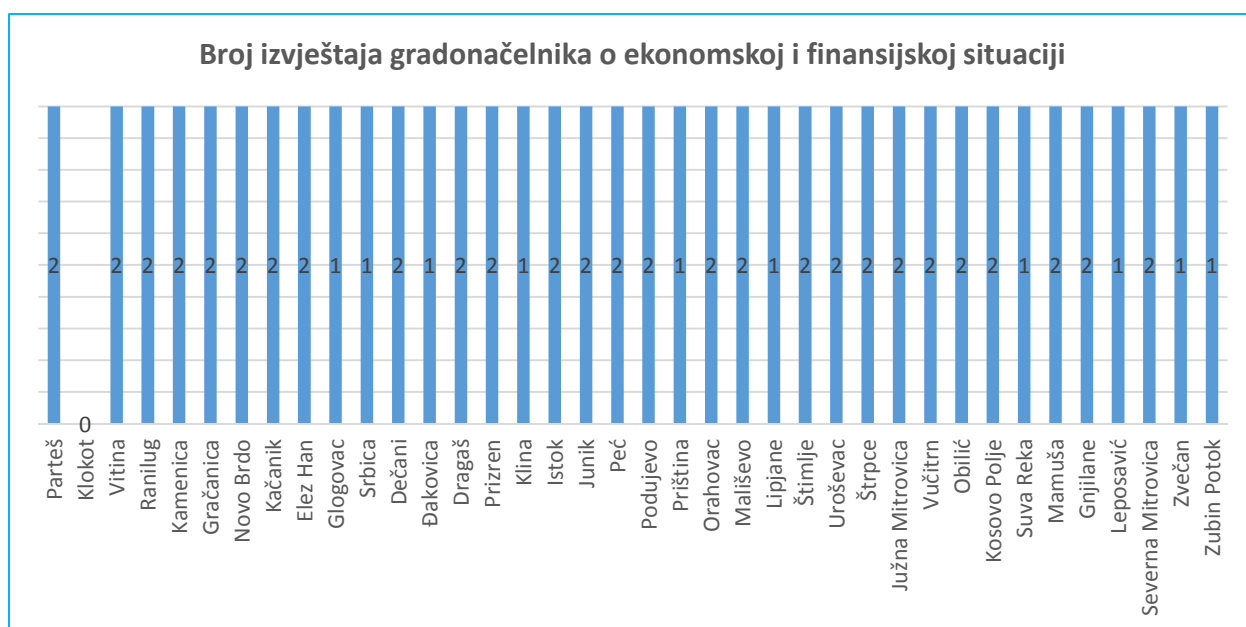

Dijagram 4: Odražava broj i vrstu drugih komisija osnovanih od skupština opština – period januar – decembar 2017. godine.

Iz ovog dijagrama se može primetiti da su opštine tokom jednogodišnjeg perioda uspostavile 55 drugih komisija, od kojih su vodeće Komisije za zdravstvo, obrazovanje i iz oblasti urbanizma. Međutim, u nekim opštinama primećeno je da ovi odbori preispituju politiku prirode za koju su uspostavljene, budući da stalne komisije imaju glavnu ulogu.

1.4. Izveštavanje Predsednika Opštine

Sistem lokalne uprave je šira jedinica koja obuhvata saradnju između opštinske vlasti i skupštine u cilju sprovođenja javnih politika za dobrobit građana. U tu svrhu nadzor i izveštavanje predstavljaju veoma važan proces lokalne samouprave, što omogućava sistematsko praćenje događaja i aktivnosti unutar opštine. Skupština opštine je organ koji je ovlašćen zakonom da kontroliše predsednika opštine. S ovog aspekta, izveštavanje je kontrolno sredstvo koje sprovodi skupština opštine prema predsedniku opštine kako bi se osiguralo sprovođenje planiranih politika. Izveštavanje se takođe vidi kao oblik saradnje koji omogućava komplementarno funkcionisanje dva organa, skupštine i predsednika opštine. Zakon o lokalnoj samoupravi utvrdio je odgovornost predsednika opštine da izveštava u redovnim intervalima ili kada to zahteva Skupština opštine. Pravo traženja izveštavanja od izvršne vlasti imaju ad hoc i članovi skupština opština, svaki put kada smatraju da je to neophodno. Iz tog razloga, prisustvo gradonačelnika i direktora direktorijata je neophodno tokom sednica skupština opština. Podaci prikupljeni tokom procesa praćenja opština u vezi sa obavezom predsednika opština da podnesu izveštaj pred opštinskim skupštinama, posebno o ekonomsko – finansijskoj situaciji i u vezi sprovođenja investicionih planova, obaveza je koje mora biti ispunjena najmanje jednom u šest meseci ili kad god to zahteva skupština opštine.² Stoga, u toku jednogodišnjeg perioda broj izveštavanja predsednika opština pred Skupštinom u 38 opština Republike Kosovo je bio kao u nastavku:

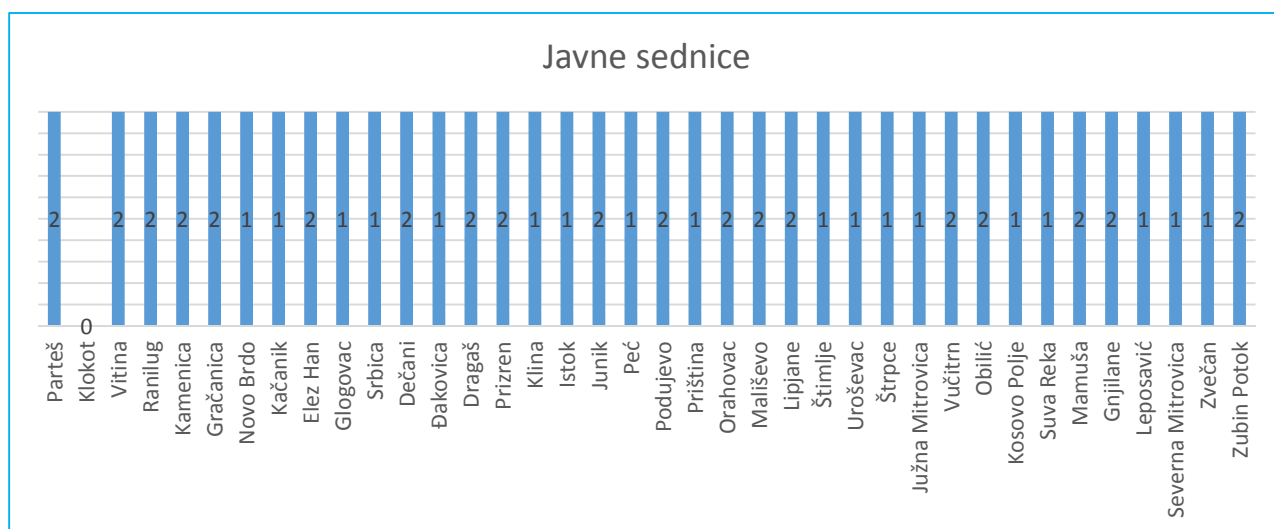
Dijagram 5: Odražava broj izveštavanja predsednika opština o ekonomskoj i finansijskoj situaciji.

Na osnovu dijagrama br. 5 primećujemo da jedino predsednik opštine Klokot nikada nije podneo izveštaj u toku 2017. godine, dok su predsednici opština Glogovac, Skenderaj, Klina, Lipljan, Obilić, Suva Reka, Zvečan i Zubin Potok izveštavali samo jedanput tokom izveštajnog perioda neispunjavajući zakonsku obavezu o izveštavanju Skupštini opštine kako je definisano članom 58 tačka j) Zakona br. 03 / L-040 o lokalnoj samoupravi. U međuvremenu, predsednici opština koji su izveštavali dva ili više puta o ekonomsko finansijskoj situaciji su sledeći: Kačanik, Istok, Peć, Štimlje, Uroševac, Štrpce, Južna Mitrovica i Severna Mitrovica.

²Zakon Br.03 L-040 o Lokalnoj samoupravi, član 58, tačka j.

1.5. Javni sastanci sa građanima

Na nivou lokalne samouprave, neposredno učešće građana tokom razvoja procesa kreiranja politika veoma je izraženo i prošireno kroz različite mehanizme predviđene zakonom. Instrumenti učešća građana u kreiranju politike su kriterijumi neposredne demokratije koji ispunjuju modernu demokratiju koja je u velikoj meri identifikovana vladavinom od strane izabranih. Imajući u vidu potrebu za stalnom komunikacijom sa građanima radi uzimanja njihovih stavova u procesu kreiranja politike i upravljanja, opštine imaju nekoliko mogućnosti kroz pravno obavezujuće norme kako bi se obezbedilo učešće građana neposrednim susretima, konsultativnim komisijama, javnim informisanjem, pristupom službenim dokumentima, kao i drugim dodatnim metodama koje doprinose transparentnosti i unapređenju lokalne uprave. Prikupljeni podaci o rezultatima opština o učešću građana putem javnih sastanaka pružaju informacije o težini lokalne demokratije u opštinama. U nastavku su prikazani podaci o javnim sastancima u opštinama koji se pozivaju na osnovu člana 68.1 ZLS-a, i to:

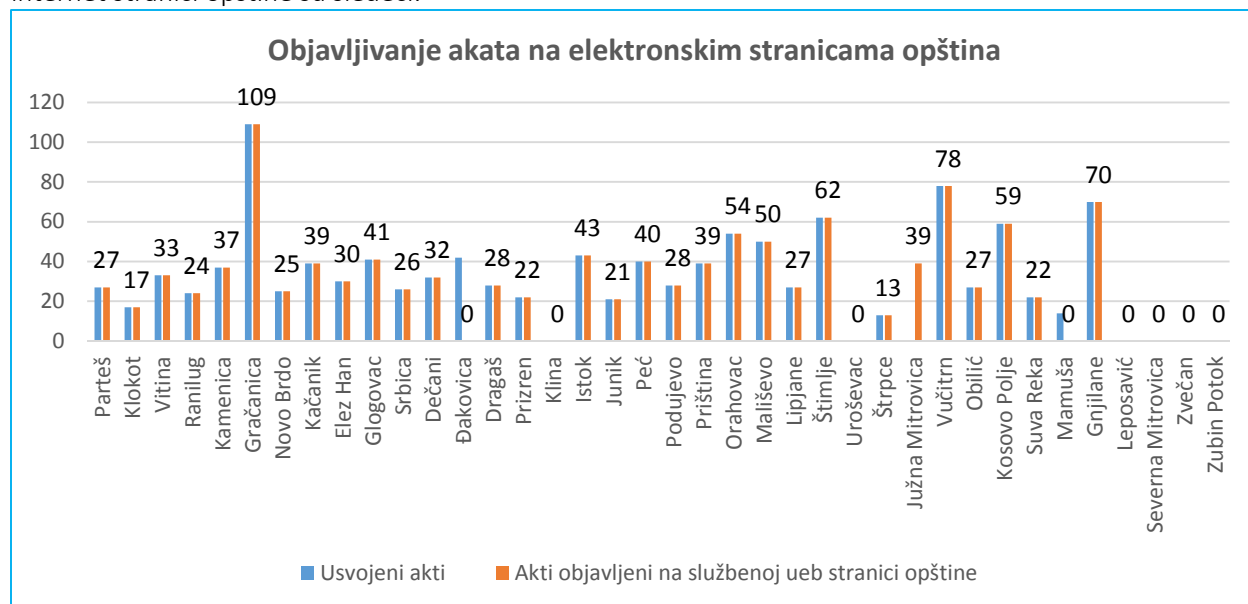
Dijagram 6: Odražava broj izveštavanja predsednika opština o ekonomskoj i finansijskoj situaciji.

Ovaj dijagram odražava činjenicu da je većina opština ispunila ovu zakonsku obavezu, izuzev opštine Klokot koja nije održala nijedan javni sastanak, dok su opštine Novo Brdo, Kačanik, Glogovac, Skenderaj, Đakovica, Klina, Istok, Peć, Priština, Uroševac, Štrpce, Južna Mitrovica, Kosovo Polje, Suva Reka, Leposavić, Severna Mitrovica i Zvečan, održale javni sastanak sa građanima u 2017. godini. Pored ovih sastanaka, opštine su održale i dodatne sastanke sa građanima, u određenim naseljima o različitim pitanjima uključujući: rasprave o budžetu, prostorne planove na lokalnom nivou, nacrt obaveznih akata za javnu raspravu kao i druge sastanke koji su ocenjeni od strane opština. Takođe, opštine su objavile svoje akte na internet stranicama opštine, koje smo prikazali u nastavku:

1.6. Objavljivanje akata na elektronskim stranicama opštine

Jedna od odgovornosti opština je funkcionalizacija opštinskih stranica i objavljivanje akata. Ova odgovornost je blisko povezana sa komponentom transparentnosti, odgovornosti i dobrog upravljanja. Opštine vrše nezavisne nadležnosti unutar svoje jurisdikcije i vrše niz raznih aktivnosti o kojima moraju obavestiti građane. U tu svrhu, objavljivanje relevantnih informacija na stranicama opština predstavlja zakonsku obavezu, obaveza koja utiče da opština bude transparentnija u odnosu na građane. Zadatak za objavljivanje opštinskih akata je pitanje regulisano Uredbom Br. 01-2013 o postupku izrade i objavljivanju opštinskih

akata. Prema ovoj Uredbi, svako objavljivanje svih podzakonskih akata opštine je obavezno. Tokom ovog perioda (januar-december 2017. godine), od ukupno 1405 akata koja su usvojila skupštine opština, 1261 su objavljene na službenim opštinskim internet stranicama. Opštinski podaci o objavljivanju akata na službenoj internet stranici opštine su sledeći:

Dijagram 7: Održava broj objavljivanja opštinskih akata na opštinskim internet stranicama.

Primećeno je da u opštinama Leposavić, Severnoj Mitrovici, Zubinom Potoku, Zvečanu, Đakovici, Klini, Mamuši i Elez Hanu i Uroševcu ne funkcionišu službene internet stranice opštine stoga njihovi akti nisu objavljeni. Neke druge opštine su izabrale objavljivanje akata u vreme potpisivanja od strane predsedavajućeg skupština kao što su opština Glogovac, dok neke opštine kao što je opština Priština ne objavljuju akte do procene njihove zakonitosti od strane MALS-a ili resornih ministarstava. Opštine koje su poštovala objavljivanje akata na službenim jezicima Republike Kosova su: Opština Priština, Vučitrn, Orahovac dok su opštine koje su objavile akte samo na jednom od službenih jezika u Republici Kosovo su Opština Južna Mitrovica, Skenderaj, Kačanik, Kosovo Polje, Prizren, Lipljan, Peć, Istok, Obilić, Suva Reka, Dragaš, Podujevo, Kamenica, Gnjilane, Orahovac, Dečani, Junik, Kosovo Polje, Štimlje, Mališevo, Vitina, Gnjilane, Glogovac, Suva Reka, Parteš, Gračanica, Ranilug, Klokot i Štrpce. Specifičnost nekih opština je da se objavljivanje dokumenata vrši i na drugim jezicima kao što opština Prizren to čini na turskom jeziku i opština Priština na engleskom jeziku kako bi javnost bila što bolje informisana.

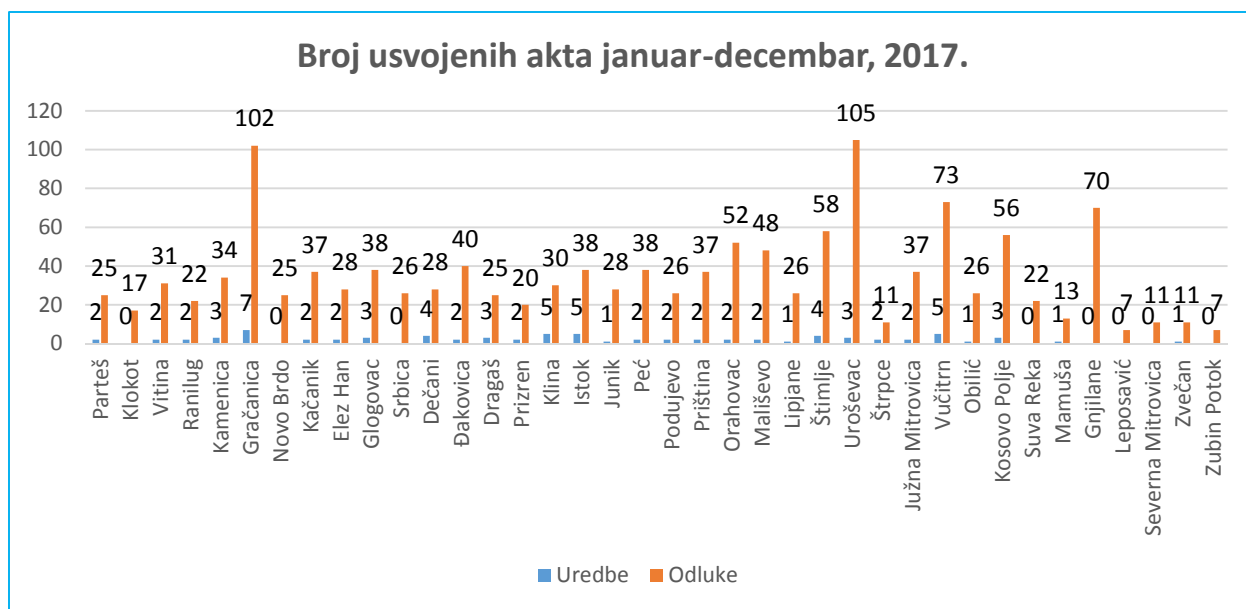
1.7. Opštinski akti

Donošenje odluka kao proces je veoma važan deo lokalnog nivoa upravljanja. Kroz ovaj proces građani imaju koristi kako u pogledu poboljšanja kvaliteta života, tako i javnih usluga koje pruža lokalna samouprava. Stoga, skupštine opština imaju mandat da usvoje i sprovedu odluke koje predstavljaju opšte interese građana i u skladu sa važećim zakonodavstvom. Skupštine u skladu sa svojim odgovornostima usvajaju statut i poslovnik o radu skupštine, odluke, uredbe i druge opšte akte, usvajaju opštinske budžete, uspostavljaju stalne komitete, konsultativne komisije i druge komitete, kao i druga akta neophodna za efikasno funkcionisanje opštine. Dok su kriterijumi i procedure donošenja odluka su veoma važni i moraju se uskladiti sa ključnim načelima kao što su: ustavnost i zakonitost, efikasnost i efektivnost, nediskriminacija, transparentnost, javni interes, kao i druga načela koja obezbeđuju dobro i efikasno upravljanje. U periodu januar-december 2017. godine, opštine Republike Kosovo usvojile su 77 uredbi i 1328 odluka. Usvojeni akti su različiti, uključujući: one finansijske prirode (usvajanje budžeta, usvajanje srednjoročnog budžetskog okvira, srednjoročni okvir rashoda, akata za prenos finansijskih sredstava iz prethodne fiskalne godine u 2017 godinu), životne sredine, ekonomske, obrazovanja, socijalne, urbanističke itd.

Broj usvojenih akata 2017.

77 Uredbi

1328 Odluka

Dijagram 8: Odražava broj usvojenih akata u periodu januar-december, 2017. godine

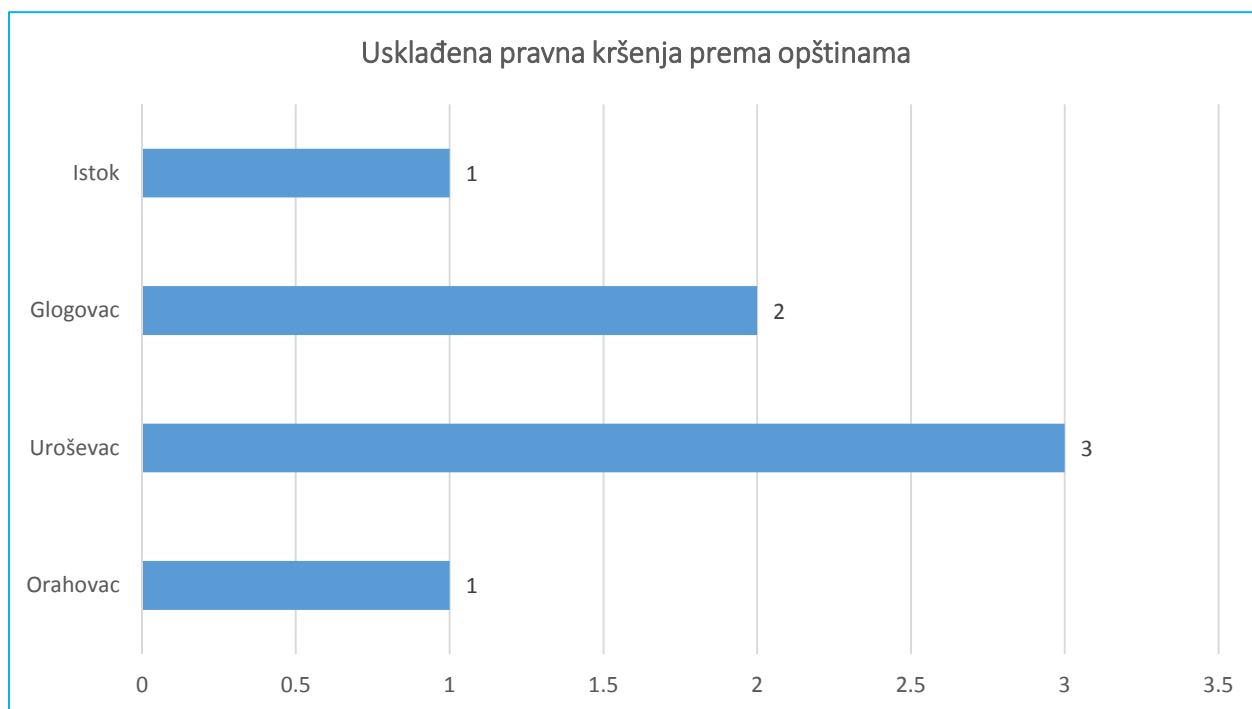
Ovaj dijagram odražava numeričke podatke o aktima koje su usvojile skupštine opština Kosova, sa najvećim brojem uredbi od 7 uredbi koje je usvojila Skupština opštine Gračanica, zatim slede opštine Klina i Istok sa po 5 uredbe, dok najveći broj odluka ima Skupština opštine Uroševac sa ukupno 105 odluka, kao i skupština opštine Gračanica 102 odluke.

1.8. Preispitivanje zakonitosti opštinskih akata

MALS pored praćenja opština je nadzorni organ zakonitosti opštinskih akata, ukoliko odgovornost za njihov nadzor nije zakonom dat nekom odgovornom ministarstvu ili instituciji koja ima veze sa određenom oblašću. Preispitivanje delegiranih nadležnosti se vrši od strane centralnog državnog organa koji ih je delegirao. U cilju olakšavanja nadzora i stvaranja efikasnijeg sistema u tom smislu, radi sprovođenja opštinskih akata usvojena je Uredba (VRK) Br. 01/2016 o administrativnom preispitivanju opštinskih akata čime je ukinuta Odluka Vlade br. 2/119 od 7. aprila 2010. Godine. Tokom ovog perioda, komunikacija između opština i nadzornog organa, odnosno sa Ministarstvom administracije lokalne samouprave je bila redovna, dostavljanje akata Skupštine opštine je bilo redovno i u zakonski određenom roku. MALS je ocenio zakonitost 556 akata, dok je resornom ministarstvu podneseno 846 opštinskih akata za ocenu zakonitosti.

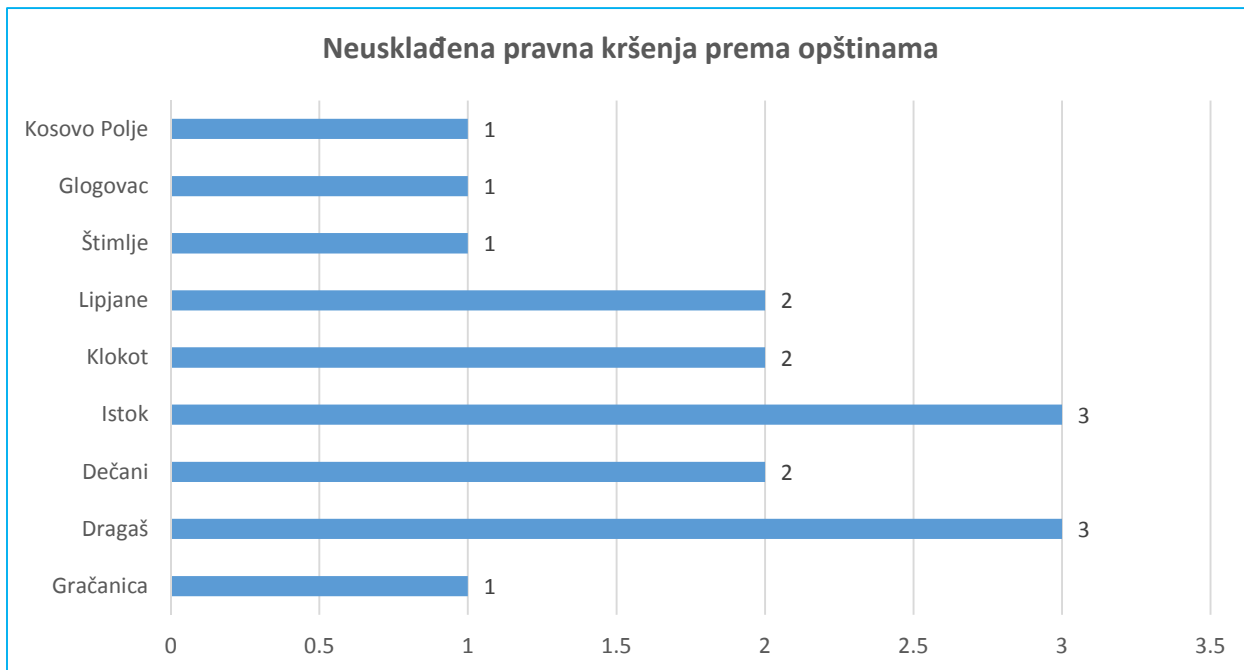
1.9. Radnje za usklađivanje nezakonitih akata od strane opština

Tokom praćenja opština u 2017. godini, kao i proceni zakonitosti opštinskih akata od strane MALS-a potvrđeno je da je 556 akata zakonito, dok je utvrđeno 23 zahteva za preispitivanje zakonitosti, za koje je MALS uputio dopise o njihovom preispitivanju i usklađivanju od strane opština u skladu sa važećim zakonima. Nakon toga, opštine su izvršile usklađenost 7 akata u skladu sa zahtevom za harmonizaciju, 16 zahteva za preispitivanje akata još nije usklađeno u skladu sa zahtevom nadzornog organa. Priroda zahteva koje je MALS tražio od opština da preispita i uskladi odluke skupštine je sledeća: davanje opštinske imovine na korišćenje, imenovanje članova KPF, usvajanje opštinskog statuta, onda odluke za imenovanje puteva i proceduralne povrede tokom donošenja odluka o davanju na korišćenje opštinske imovine, odluka o izradi opštinskih razvojnih planova, opštinskih zonskih mapa, usvajanje planova za upravljanje otpadom, odluka o eksproprijaciji, odluka o oprostaju dugova itd. Sledeće tabele su predstavljene kroz tabele zahteva za preispitivanje akata za svaku opštinu koja je utvrđena od MALS-a i resornih ministarstva:

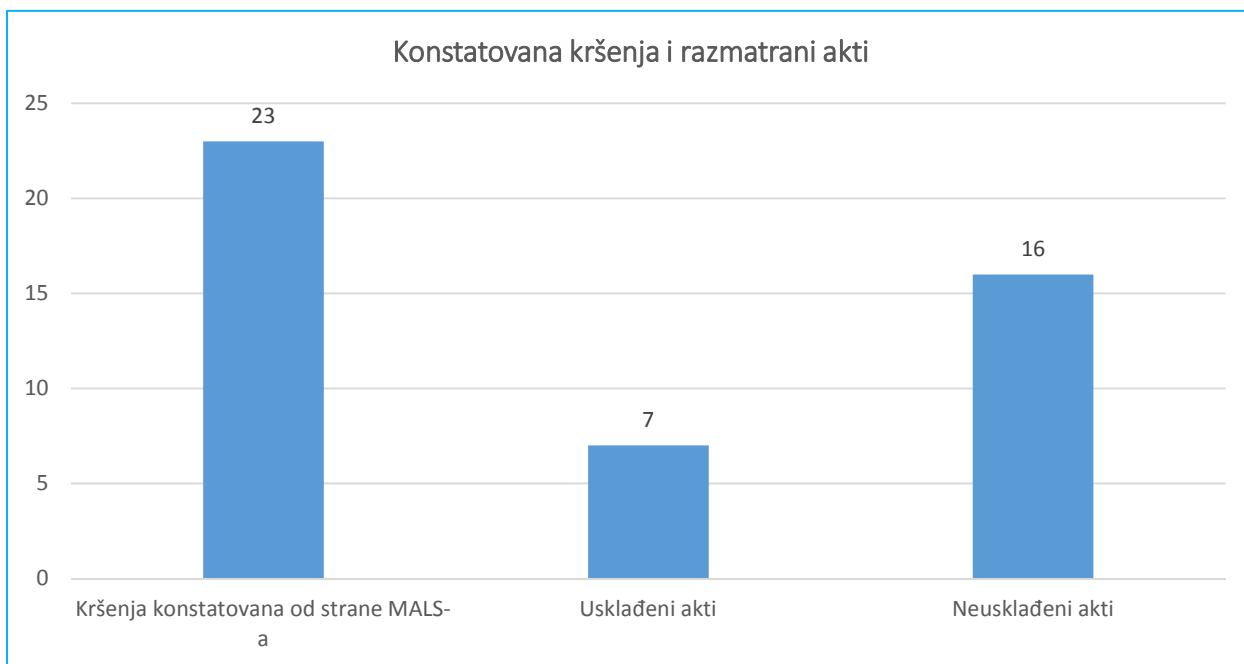

Dijagram 9: Odražava broj nezakonitih i usklađenih akata prema opštinama.

U pogledu zahteva za preispitivanje akata koji nisu preispitani u skladu sa zahtevima MALS-a, imamo sledeće podatke:

Dijagram 10: Odražava broj nezakonitih i neusklađenih akata prema opštinama.

Dijagram 11: Opšti broj utvrđenih povreda tokom 2017. godine³.

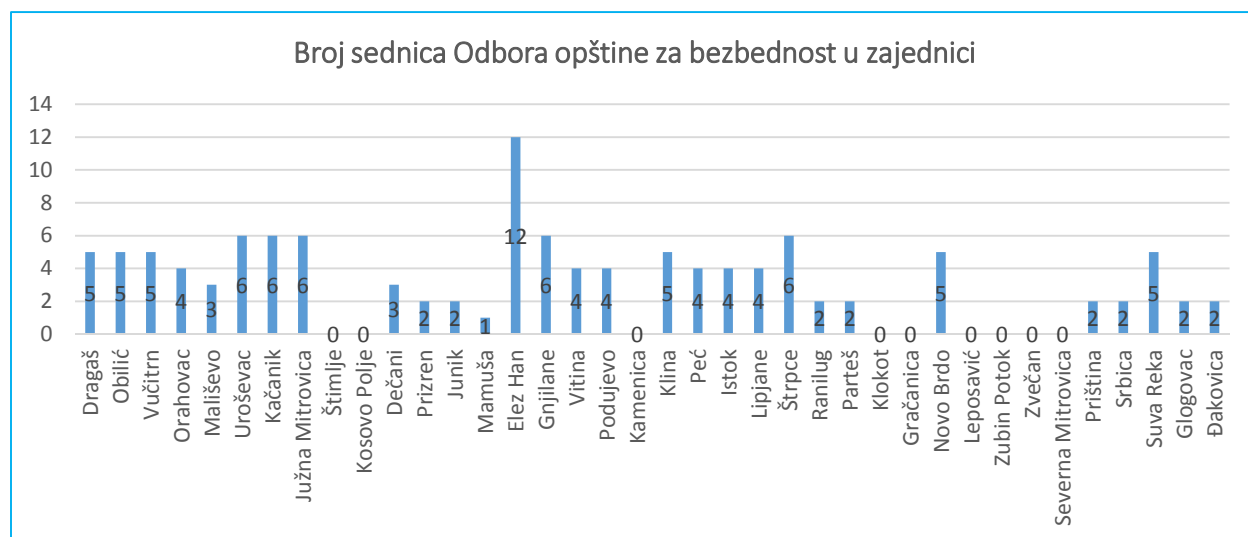
³ Za više detalja u Aneksu 1 i 2 predstavili smo tabele zakonskih povreda u opštinama, kao i aktivnosti koje su preduzele opštine u vezi sa zahtevima za preispitivanje.

Zakonske povrede opština koje je identifikovala MALS i za koje je uputila zahteve za preispitivanje uglavnom se odnose na: procedure za dodelu opštinske imovine na korišćenje (uglavnom za slučajeve dodeljivanja imovine za pojedinačnu stambenu izgradnju), razmenu opštinske imovine, izgradnju verskih objekata, procedura za međupštinsku saradnju, imenovanje članova u obaveznim komisijama, uslovljavanje građana izmirenjem obaveza za opštinske usluge itd.

1.10. Opštinski savet za bezbednost u zajednici

Opštinski saveti za bezbednost u zajednici (OSBZ). Osnivanje OSBZ ima pravnu osnovu u Zakonu o policiji, dok su postupci uspostavljanja, sastava, načina funkcionisanja i drugih obaveza navedeni u Administrativnom uputstvu br. 27/2012 MUP-03/2012 MALS o Opštinskim savetima za bezbednost u zajednici. U 2014. godini Ministarstvo administracije lokalne samouprave odobrilo je i Priručnik za opštinske savete za bezbednost u zajednici, dokument kojim se namerava povećanje podizanja svesti opštinskih službenika o uticaju instrumenata formalne i neformalne društvene kontrole kako bi se stvorilo mirno i bezbedno okruženje za građane. Opštinski savet za bezbednost u zajednici uspostavljen je u 34 opštine, dok nije osnovan u opštinama: Leposavić, Severna Mitrovica, Zvečan i Zubin Potok.

Putem administrativnog uputstva za OSBZ, između ostalog, regulisan je minimalni broj od šest sastanaka godišnje, od kojih se tri trebaju održati u prvom šestomesečju. U vezi broja sastanaka prikazan je sledeći dijagram: Po broju sastanaka, najaktivniji je bio opštinski savet za bezbednost u zajednici u opštini Elez Han sa ukupno 12 održanih sastanaka, 6 sastanaka je održao OSBZ u opštini Uroševac, Kačanik, Južna Mitrovica, Gnjilane i Štrpce, zatim po 5 sastanaka OSBZ je održao u opštini Dragaš, Obilić, Vučitrn, Klina, Novo Brdo i Suva Reka, po 4 sastanaka je ovaj Savet održao u opštini Orahovac, Vitini, Podujevo, Peći, Istoku, Lipjane, po 3 sastanaka je održano u opštini Mališevo, Dečanima, po dva sastanka održano je u opštinama Prizren, Junik, Ranilug, Parteš, Priština, Skenderaj, Glogovac i Đakovica, i 1 sastanak je održan u opštini Mamuša. U međuvremenu, Opštinski savet za bezbednost zajednice nije održao nijedan sastanak u opštini Štimlje, Kosovo Polje, Kamenici, Klokotu i Gračanici.

Dijagram 12: Broj sastanaka Opštinskog saveta za bezbednost u zajednici.

Što se tiče tema i problema koji su tretirani tokom ovih sastanaka, uglavnom su dominirale sledeće teme:

Obuhvaćene teme	Rezultati
Bezbednost u školama	Ugradnja kamera u školama, postavljanje ograda itd

Kulturno nasleđe	Mere koje su preduzete za njeno čuvanje
Bezbednost u saobraćaju	Patroliranje policije, kontrola vozila
Pojavljivanje emergentnih slučajeva	Izrada operativnog plana za emergentna reaganja
Izborni tok	Održavanje konferencija
Upotreba narkotika od strane mladih	Saradnja sa građanima Veći prioritet za podizanje svesti mladih u vezi negativnih pojava
Priprema lokalnih izbora	Izborni tok
Otpad na putu	Postavljanje kanti na ulice, veće angažovanje ugovorene kompanije, ispunjavanje obaveza plaćanja za otpad od strane građana.
Nedostatak trotoara, podvožnjaka i signalizacionih znakova	Izgradnja trotoara u blizini škola, obezbeđivanje i organizacija prevoza od sela do grada i obratno
Stanje snabdevanja vodom tokom letnje sezone	Prioritet opštine za izgradnju trotoara; pomoć policije u postavljanju signalizacionih znakova, povećanje pešačkih policijskih patrola u gradu.

Tabela 2: Održava teme sa pokrivenih sastanaka Saveta za bezbednost u zajednici u opštinama i rezultate tema.

Što se tiče inicijativa za realizaciju projekata za bezbednost u zajednici tokom 2017. godine, planirani su sledeći projekti koji su proizašli kao predlozi sa sastanaka OSBZ-a:

- Senzibilizacija i pokretanje aktivnosti za sprečavanje pucanja vatrenim oružjem na svadbama, proslavama i javnim manifestacijama;
- Kastiranje pasa lualica;
- Ugradnja kamera u gradu;
- Javna rasveta;
- Izrada operativnog plana u koordinaciji sa policijom Kosova u vezi podmetanja požara.
- Inicijativa za postavljanje saobraćajnih znakova;
- Regulisanje i funkcionalizacija javnog alarmnog sistema za stanovnike opštine;
- Kontrola zona za koje se sumnja za eksplozivna sredstva;
- Asfaltiranje puteva;
- Postavljanje kanalizacija;
- Čišćenje otpada;
- Prilagođavanje uslova za povratnike;
- Kastiranje pasa lualica.

Što se tiče izazova sa kojima se suočava opštinski savet za bezbednost u zajednici, neki od njih su sledeći:

- Pronalaženje sredstava za realizaciju projekata koji su predloženi od strane OSBZ-a;
- Plaćanje članova OSBZ-a;
- Zagađivanje životne sredine;
- Izgradnja podvožnjaka na glavnim ulicama pogotovo u blizini škola;
- Bezbednost u saobraćaju.

2. Evropska agenda

Republika Kosovo povodom potpisivanja SSP sa Evropskom unijom je ušla u novo poglavlje. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju potpisan od strane Republike Kosova sa EU, koji je stupio na snagu 1. aprila 2016. godine, kao i Nacionalni program za sprovođenje SSP-a, usvojen od strane Skupštine Kosova 10. marta 2016. godine, obavezuje javne institucije da izvršavaju svoje dužnosti u skladu sa svojim odgovornostima. U tu svrhu, MALS je u skladu sa odgovornostima i obavezama koje ima posebno u odnosu sa opštinama, u toku 2017. godine preduzeo niz akcija za adresiranje i sprovođenje obaveza koje proizilaze iz evropske agende. Ova agenda je fokusirana na tri glavna kriterijuma: a) na političke kriterijume, b) ekonomske kriterijume, i c) evropske standarde, tako da opštine u Republici Kosovo lakše sprovode navedene kriterijume. U tom kontekstu, tokom 2017. godine pripremljene

su pojedinačne opštinske matrice iz obaveza koje proizilaze iz evropske agende, uključujući: Dijalog o procesu stabilizacije i pridruživanja, NPSSSP-a i drugih relevantnih dokumenata na osnovu kojih su dobijeni podaci u ovom poglavlju.

Na osnovu podataka koje su dostavile opštine, tokom 2017. godine opštine Republike Kosovo su uspele da ispune 67% aktivnosti iz oblasti političkih kriterijuma. Što se tiče ispunjavanja ekonomskih kriterijuma, opštine su uspele ispuniti 75% kriterijuma, i u oblasti evropskih standarda realizovale su 61% aktivnosti. Opšti nivo ispunjavanja obaveza opština iz evropske agende za 2017. godinu je 67%.

2.1. Politički kriterijumi

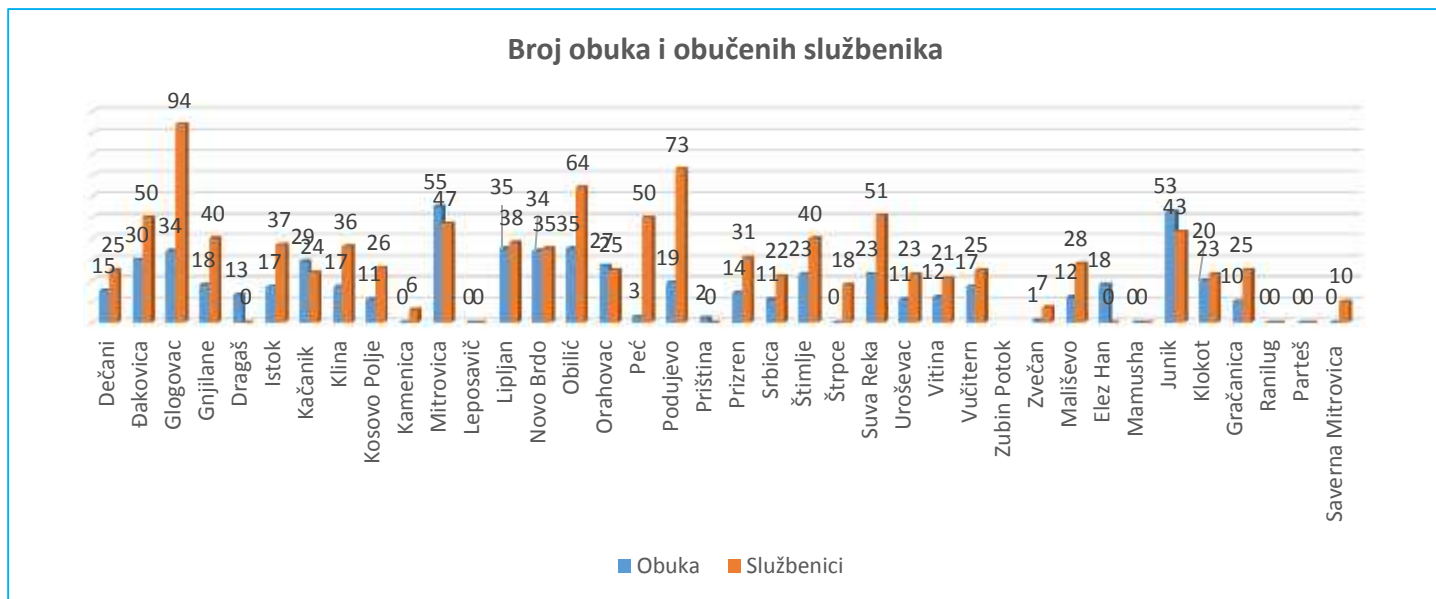
2.1.1. Javna administracija

Obuke za opštinske službenike – Od ukupno 38⁴ opština, 30 je izradilo Program obuka, dok 7 opština uopšte nije organizovalo obuku za opštinske službenike (opštine: Kamenica, Leposavić, Štrpce, Mamuša, Ranilug, Parteš i Severna Mitrovica), što podrazumeva da 81% opština poseduje takav program naspram 19% opština koje ga ne poseduju ili ga još nisu izradile. U vezi sa obukama koje su odvijane u opštinama, prema podacima u 30 opština je održano 619 obuka za opštinske službenike, u proseku 21 obuka po opštini. Opštine koje su održale obuke fokusirale su se na sledeće teme: *Sistem upravljanja ljudskih resursa, Uloga opština u ispunjavanju obaveza iz evropske agende, obuka TLP (Transformational Leadership Programm) za javno upravljanje, Izrada projekata za fondove IPA, Upravljanje opštinskom imovinom, Redizajniranje opštinskih internet stranica, Načela i ciljevi moderne administracije prema kriterijumima Evropske unije, Efikasnost u lokalnoj administraciji, Katalog radnih mesta, komunikacija sa medijima; Budžetiranje, civilni status, Lokalni ekonomski razvoj, Upravljanje arhivskim dokumentima, Kvalitetna istraživanja u vezi sa*

---

⁴Opština Zubin Potok nije podnela izveštaj za period januar – decembar 2017. godine.

socijalnim normama i faktori koji utiču na nasilje u porodici itd. U nastavku ćemo odraziti obuke i broj obučanih službenika:

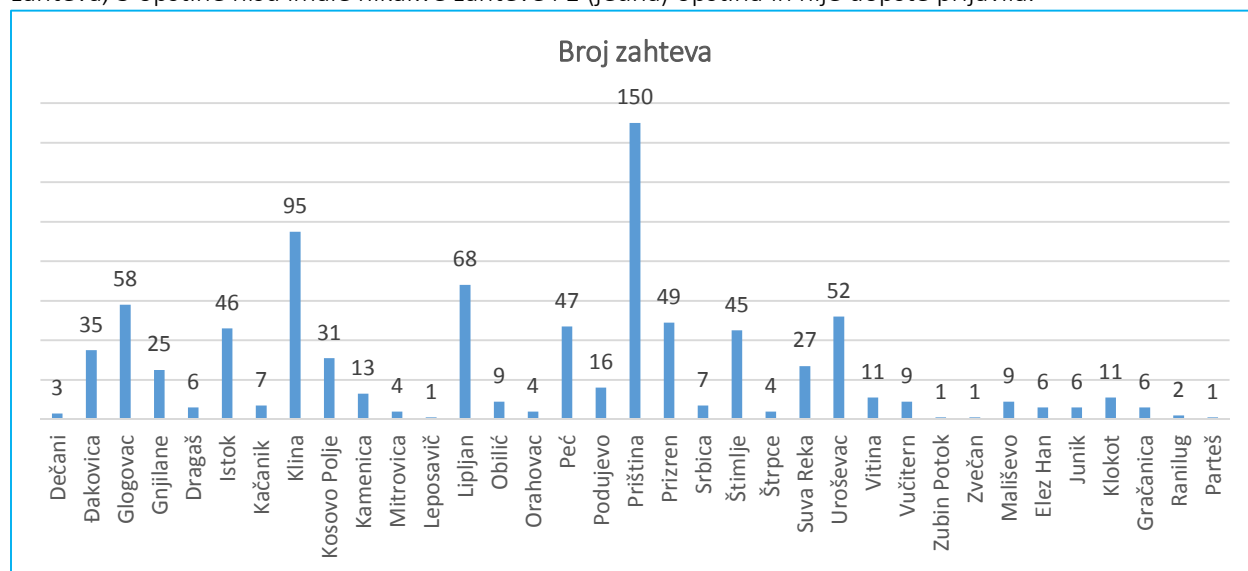

Dijagram 13: Broj opštinskih službenika koji su učestvovali u obukama prema opštinama.

Možemo videti da je tokom 2017. godine u 30 opština obučeno ukupno 1037 opštinskih službenika/ca. Dok, 7 opština: *Ranilug, Dragaš, Mamuša, Priština, Leposavić, Elez Han i Parteš* tokom ovog perioda nisu obučili nijednog opštinskog službenika iz bilo koje relevantne oblasti.

Katalog radnih mesta - U okviru napretka javne uprave na lokalnom nivou, 36 opština je pripremila Katalog radnih mesta u opštinskoj civilnoj službi. Dok 1 opština (Leposavić) još nije pripremila ovaj katalog.

Transparentnost i pristup službenim dokumentima - Tokom jednogodišnjeg perioda, opštine Republike Kosovo uradile su dosta posla u oblasti transparentnosti, gde su od 38 opština, 34 opštine imale 865 zahteva, 3 opštine nisu imale nikakve zahteve i 1 (jedna) opština ih nije uopšte prijavila.

Dijagram 14: *Broj zahteva u opštinama za pristup javnim dokumentima.*

Kao što se može videti iz navedenog dijagrama, od 38 opština, 34 opštine su imale 865 zahteva za pristup javnim dokumentima, kao i u 3 opštine: Mamuša, Novo Brdo i Severna Mitrovica), dok opština Zubin Potok uopšte nije prijavila da je imala bilo kakvih zahteva. Ovaj dijagram takođe pokazuje da je opština Priština lider u pogledu zahteva za pristup javnim dokumentima, zatim slede opštine Klina i Lipljan.

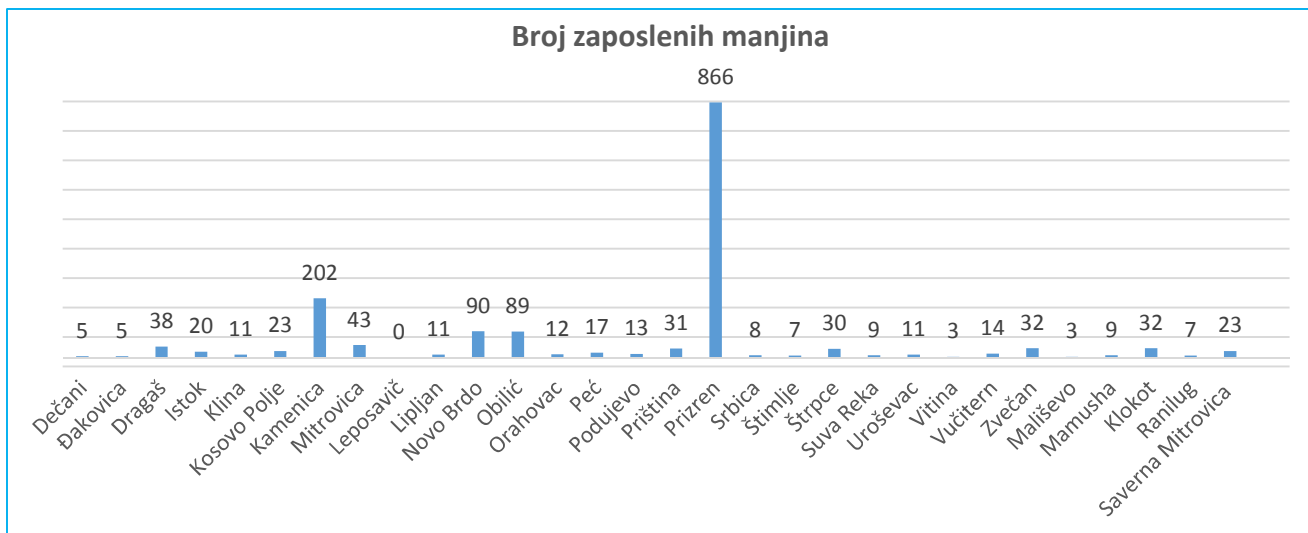
Upotreba službenih jezika - Što se tiče poštovanja službenih jezika u opštinama, prema podacima 26 opština je objavilo na svojim internet stranicama akte koje su izdale opštinske vlasti na službenim jezicima, albanskom i srpskom jeziku, dok su u 3 opštine: Vučitrn, Mališevo i Elez Han akti delimično objavljeni. U 3 druge opštine, kao što su Mamuša, Ranilug i Severna Mitrovica, nisu objavljeni akti na službenim jezicima, dok su u 5 opština: Uroševac, Obilić, Đakovica, Klina i Zvečan imali tehničke probleme sa svojim službenim stranicama prilikom čega nisu bili u mogućnosti da objave takve akte na službenim jezicima u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Konsultacije i javni sastanci - Tokom jednogodišnjeg perioda, opštine su takođe zabeležile određeni napredak u vezi konsultacija i javnih sastanaka. Ovo je više uočljivije u nekim opštinama nego u nekim drugim. Međutim, uopšteno to se može smatrati napretkom, podaci MALS-a ukazuju na to da je tokom ovog perioda u 31 opštini održano 187 javnih konsultacija za razmatranje nacрта opštinskih akata. 6 opština: Mamuša, Skenderaj, Junik, Leposavić, Severna Mitrovica i Kamenica nisu održale nijednu javnu konsultaciju. Pored toga, vidimo da su 32 opštine organizovale ukupno 482 sastanaka sa građanima radi informisanja, koordinacije i saradnje u donošenju odluka što se smatra bitnim dijelom oblasti transparentnosti. Opštine poput Kamenice, Severne Mitrovice, Leposavića, Štrpca i Mamuše nisu imale takve sastanke. Opština Lipljan je opština koja je tokom ovog perioda održala najviše javnih konsultacija sa građanima, a opština Đakovica je opština sa najvećim brojem javnih sastanaka tokom ovog perioda.

Uslužni centri za građane - U okviru ove oblasti podaci MALS-a ukazuju da su uslužni centri za građane uspostavljeni u opštini Severna Mitrovica, dok u 2 opštine: Leposavić, Zvečan još nisu uspostavljeni. Takođe, proces funkcionalizacije administracije je započet u 3 opštine (Severna Mitrovica, Zvečan i Leposavić).

Uključivanje nevećinskih zajednica u lokalne institucije - Većina opština u Republici Kosovo preduzela je neophodne radnje u okviru svojih nadležnosti radi uključenja manjina u lokalne institucije. Stoga, u periodu od januara do decembra 2017. godine, 23 opština je preduzelo takve radnje dok šest opština: Klokot, Orahovac, Severna Mitrovica, Mamuša, Mališevo, Orahovac nisu preduzele nikakvu akciju. U 8 opština: Junik, Glogovac, Kačanik, Elez Han, Ranilug, Zvečan i Parteš, Dragaš nema nevećinske zajednice. Dalje, podaci iz MALS-a pokazuju da su neke opštine u 2017. godini zaposlile pripadnike manjinskih zajednica. Tako da je broj zaposlenih iz redova pripadnika manjinskih zajednica u javnoj upravi u 29 opština iznosi 1664, dok tri opštine: Gnjilane, Leposavić i Gračanici nisu dostavile podatke, kao i pet drugih opština, kao što je Glogovac, Junik, Kačanik, Elez Han i Parteš nemaju uopšte zajednice. U nastavku, dijagram detaljnije održava sledeće podatke:

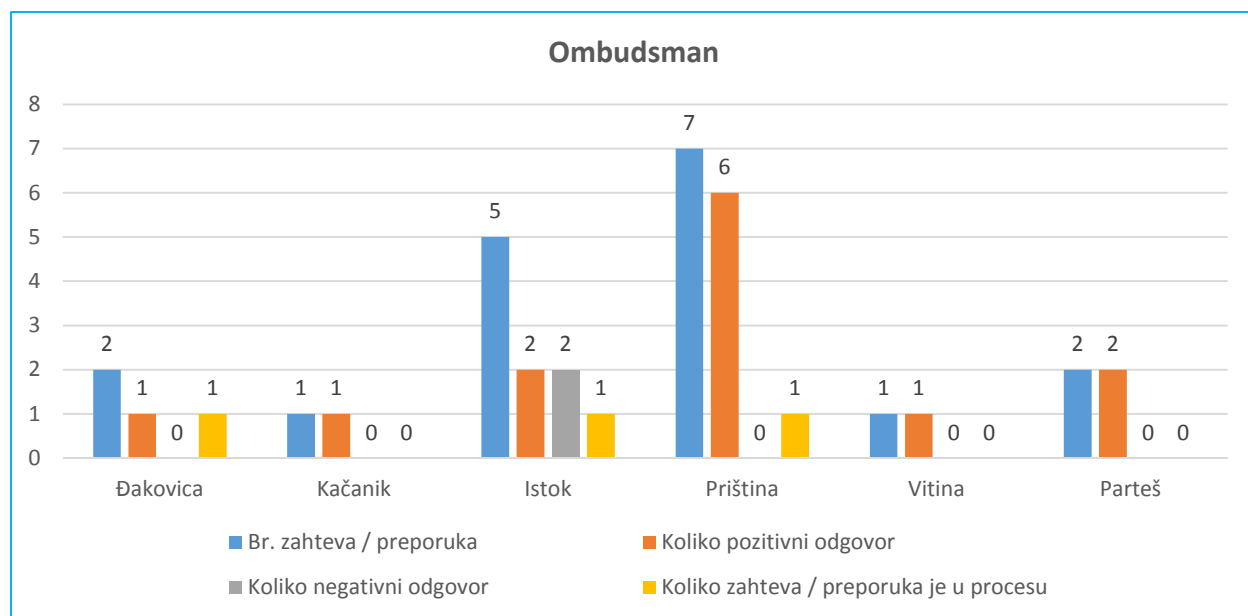

Dijagram 15: Odražava broj zaposlenih iz redova RAE zajednice prema opštinama.

2.1.2. Ombudsman

Tokom izveštajnog perioda, podaci iz MALS-a odražavaju da su opštine posvetile pažnju organizaciji i funkcionisanju kancelarija Ombudsmana, odnosno pristup svim građanima ovim kancelarijama. U 5 opština: Peć, Uroševac, Gnjilane, Priština i Prizren, radne prostorije institucije Ombudsmana u lokalnim institucijama dostupne su osobama sa posebnim potrebama. Dok 1 opština - opština Mitrovica ima delomično dostupan radni prostor institucije Ombudsmana, kao i u tri opštine: Gračanica, Severna Mitrovica i Đakovica, još uvijek nisu postignuti neophodni uslovi za pristup ovoj kategoriji.

Dijagram 16: Održava broj zahteva upućenih Ombudsmanu prema opštinama.

Znači, tokom januara-decembra 2017. godine, 6 opština: Đakovica, Istok, Priština, Kačanik, Vitina i Parteš primile su 18 zahteva / preporuka Institucije Ombudsmana, dok 31 opština nije primilo nikakve zahteve ili preporuke Institucije Ombudsmana. U vezi sa ovim zahtevima, 6 opština: Đakovica, Istok, Priština, Kačanik,

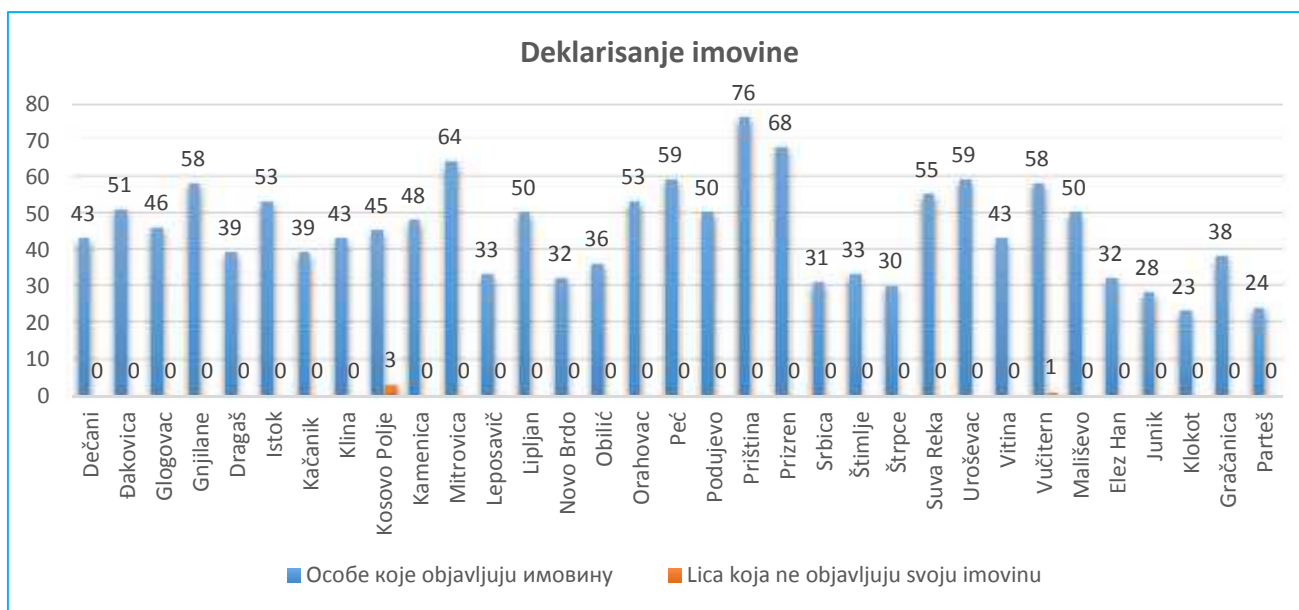
Vitina i Parteš vratile su 13 pozitivnih odgovora instituciji Ombudsmana, dok je 1 opština (Istok) vratila 2 negativna odgovora. Takođe, u 3 druge opštine, kao što su Đakovica, Istok i Priština, u procesu preispitivanja se nalazi 3 zahteva /preporuka.

2.1.3. Civilno društvo

Saradnja sa sektorom civilnog društva se smatra jednim od stubova savremene demokratije, za ovu svrhu podaci pokazuju da su opštine tokom 2017. godine imale saradnju sa organizacijama civilnog društva. Od 38 opština koliko ih ima ukupno na Kosovu, 26 opština izdvojilo je ukupan iznos sredstava u ukupnom iznosu od 1.930.311,16 €, a 11 opština: Klina, Leposavić, Orahovac, Severna Mitrovica, Mamuša, Kamenica, Klokot, Elez Han, Parteš, Leposavić i Zvečan nisu izdvojile posebne budžete za podršku ili realizaciju zajedničkih aktivnosti sa lokalnim OCD-ima. U pogledu broja finansijski podržanih projekata u 26 opština on iznosi 632 dok 10 opština: Mamuša, Štrpce, Klina, Kamenica, Klokot, Hani i Elezit, Prizren, Parteš, Severna Mitrovica i Leposavić nisu imali podržane projekte.

2.1.4. Borba protiv korupcije

Prijavlivanje imovine - U ovom segmentu, broj službenih lica koji su prijavili imovinu u 33 opštine je 1490, dok 4 opštine (Mamuša, Ranilug, Zvečan i Severna Mitrovica) nisu pružile informacije. U donjem dijagramu vidimo da Opština Priština ima najveći broj službenika koji su obavezni da prijave svoju imovinu prema važećem zakonu sa ukupno 76 visokih javnih službenika. Opština sa najmanje visokih javnih službenika koji su obavezni i koji prijavljuju imovinu je opština Klokot sa ukupno 23 službenika, i to:

Dijagram 17: Odražavanje broja službenih lica koji prijavljuju imovinu prema opštinama.

U gore navedenom dijagramu možemo videti da u 35 opština nema nijednog službenika koji ne nije prijavio imovinu, a koji je po zakonu obavezan da je prijavi, dok u 2 opštine: Vučitrnu i Kosovu Polju ima 4 službenika.

Sukob interesa - Tokom perioda januar - decembar 2017. godine podaci u MALS-u pokazuju da 35 opština nemaju nijedan slučaj prijavljivanja sukoba interesa od strane opštinskih službenika ili članova Skupštine opštine. U 2 opštine: Đakovici i Mitrovici je bilo 7 slučajeva prijavljivanja sukoba interesa.

Unutrašnji poslovi i borba protiv organizovanog kriminala – U 34 opštine funkcioniše opštinska kancelarija za zajednice i povratak i broj službenika u 34 opština iznosi 106. Opština Orahovac nije dostavila podatke o broju službenika i u 2 opštine: Leposavić i Zvečan, ove kancelarije još nisu funkcionalne.

2.1.5. Lokalni planovi za integritet

Lokalni plan za integritet izradilo je 15 opština, dok 22 opštine: Đakovica, Štimlje, Mamuša, Štrpce, Mališevo, Dečani, Suva Reka, Orahovac, Peć, Novo Brdo, Prizren, Hani Elezit, Klokot, Dragaš, Skenderaj, Junik, Severna Mitrovica, Priština, Kamenica, Leposavić, Zvečan i Kačanik, još uvek nisu izradile ovaj plan. Takođe, tokom ovog perioda, 12 opština odredilo je službenika koji izveštava o sprovođenju opštinskog akcionog plana protiv korupcije. U međuvremenu, 25 opština: Novo Brdo, Mamuša, Štrpce, Uroševac, Dečane, Klina, Orahovac, Peć, Đakovica, Vučitrn, Obilić, Prizren, Vitina, Hani Elezit, Klokot, Glogovac, Skenderaj, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica, Kamenica, Kačanik, Mitrovica, Leposavić i Podujevo, još nisu odredili. Što se tiče izveštaja, 3 opštine: Ranilug, Zvečan i Parteš, objavile su 4 izveštaja, dok 34 opštine nisu objavile izveštaje o praćenju sprovođenja Lokalnog plana za integritet.

2.1.6. Akcije za borbu protiv terorizma

Pitanje radikalizma i nasilnog ekstremizma koji vodi ka terorizmu je globalni segment koji je alarmirao i javne institucije. Dok je centralni nivo izradio javne politike o merama protiv ovog globalnog fenomena, na lokalnom nivou možemo videti da je organizovano niz aktivnosti za tu svrhu. Što se tiče podizanja svesti građana protiv terorizma, 22 opštine su preduzele akcije kako sledi: zajedničke debate sa Islamskom zajednicom za podizanja svesti građana protiv terorizma, organizovani su sastanci po školama, sastanci sa članovima OSBZ gde je tema razgovora bila terorizam. Dok u 15 opština: Orahovac, Gnjilane, Đakovica, Lipljan, Obilić, Novo Brdo, Mamuša, Štrpce, Dragaš, Junik, Severna Mitrovica, Podujevo, Leposavić, Zvečan i Kosovo Polje, nisu preduzete nikakve mere na ovu temu.

2.1.7. Ljudska prava i zaštita manjina

Promovisanje ljudskih prava - Tokom perioda januar – decembar 2017., većina opština održavaju različite aktivnosti u okviru promovisanja i zaštite ljudskih prava i sloboda, od kojih su 24 opštine organizovale 143 aktivnosti sa temama kao što su: promovisanje i zaštita ljudskih prava, nasledna prava, senzibilizacija i promovisanje novog zakona o ravnopravnosti polova, kampanja protiv diskriminacije, kampanje za prava deteta, kampanja protiv trgovine ljudima, registracija imovine na ime oba supružnika, senzibilizacija o budžetu, povećanje učešća žena na severu Kosova, analiza stanja dečjih prava u severnim opštinama itd., dok 13 opština: Orahovac, Dečani, Mamuša, Štrpce, Hani Elezit, Klokot, Dragaš, Junik, Skenderaj, Severna Mitrovica, Podujevo, Leposavić i Kačanik nisu preduzele nikakve aktivnosti.

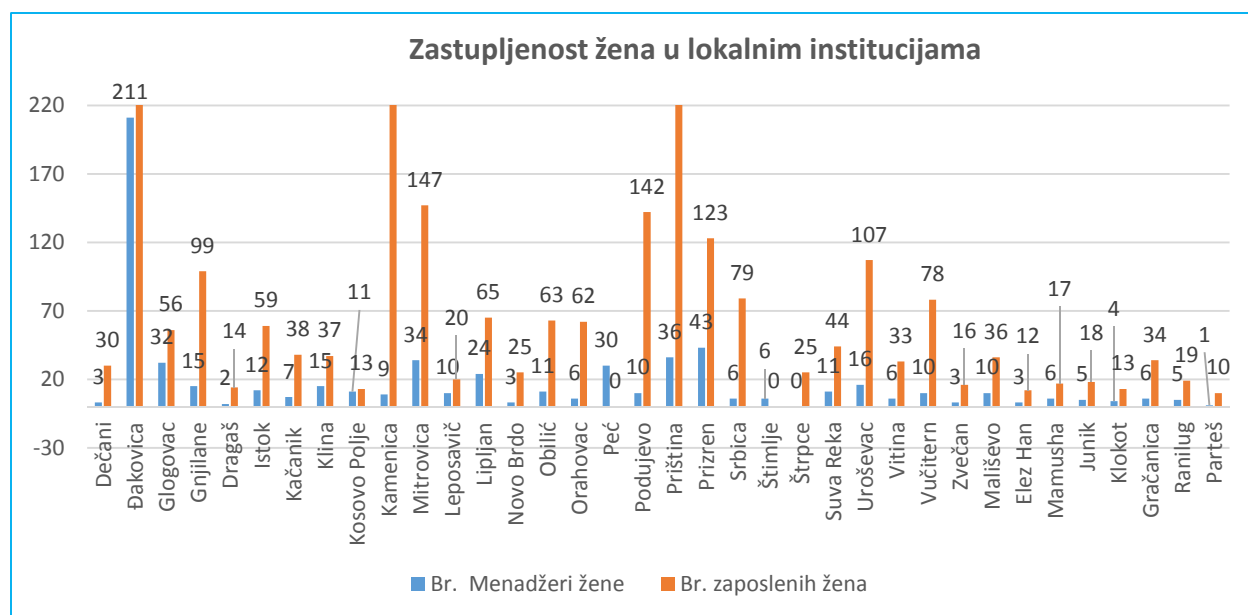
Obuka o pravima deteta - Što se tiče organizovane obuke za zaštitu dečjih prava, u 21 opštini, održano je 58 obuka, dok 16 opština: Mamuša, Mališevo, Štrpce, Orahovac, Klina, Đakovica, Gnjilane, Priština, Prizren, Hani Elezit, Klokot, Severna Mitrovica, Leposavić, Kačanik, Kosovo Polje i Gračanica nisu organizovale nikakvu obuku.

Opštinske uredbe o pravima deteta - Opštinska Uredba o zaštiti prava dece izradilo je 18 opština, dok 19 opština: Dečani, Lipljan, Suva Reka, Štrpce, Mamuša, Novo Brdo, Orahovac, Ranilug, Gnjilane, Prizren, Klokot, Dragaš, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Priština, Istok, Zvečan i Leposavić još nisu izradile.

Baza podataka za izveštavanje rodno zasnovanog nasilja - Što se tiče slučajeva rodno zasnovanog nasilja, 23 opštine su imale 485 slučajeva, dok je 14 opština: Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Dečani, Peć, Podujevo, Hani Elezit, Klokot, Kačanik, Leposavić, Zvečan, Severna Mitrovica i Parteš nisu imale nijedan takav slučaj. U okviru uključivanja i budžetskog planiranja, radi podizanja kapaciteta koordinatora ili opštinskog službenika za ljudska prava/deteta, 15 opština je preduzelo akcije, dok 22 opštine: Dečani, Uroševac, Mališevo, Suva Reka, Klina, Orahovac, Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Gnjilane, Obilić, Priština, Kamenica, Podujevo, Vitina, Klokot, Dragaš, Kačanik, Junik, Leposavić, Zvečan i Severna Mitrovica, nisu preduzele nijednu takvu akciju.

Pravni okvir o pravima deteta - Za sprovođenje zakonskog okvira o pravima deteta, 26 opština se suočavaju sa ovim poteškoćama: nedostatak budžeta, nedostatak službenika za prava deteta, nizak nivo svesti o dečjim pravima, itd. Dok 3 opštine (Kamenica, Podujevo i Klokot) nemaju poteškoća u sprovođenju zakonskog okvira, a 8 opština (Mamuša, Ranilug, Dragaš, Severna Mitrovica, Kosovo Polje, Leposavić, Zvečan i Parteš) nisu pružile podatke.

Zastupljenost žena u lokalnim institucijama - Broj zastupljenosti žena na rukovodećim pozicijama u 35 opština je 622. Dok 2 opštine: Štrpce i Severna Mitrovica, nisu pružile informacije. U međuvremenu, broj zastupljenosti žena u opštini, uključujući administraciju i Skupštinu opštine za 34 opština je 3401, dok 3 opštine: Štimlje, Peć i Severna Mitrovica za ovaj segment nisu pružile informacije. Za tu svrhu govori sledeći dijagram:

Dijagram 18: Broj zastupljenosti žena (menadžera i zaposlenih žena) u lokalnim institucijama.

Imovinska prava - Sa ciljem podizanja svesti i poboljšanja imovinskih prava žena, 28 opštine su preduzele akcije kao što su: kampanje za podizanje svesti, okrugli stolovi, seminari za podizanja svesti društva, a 9 opština: Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Uroševac, Klokot, Junik, Leposavić i Severna Mitrovica, još nisu preduzele nijednu takvu akciju.

Borba protiv trgovine ljudima - Tokom perioda januar – decembar 2017., prijavljeno je 138 slučajeva trgovine ljudima u 11 opština: Peć, Suva Reka, Vučitrn, Štimlje, Istok, Mitrovica, Kosovo Polje, Prizren, Vitina, Glogovac, Junik, dok u 26 drugih opština nije prijavljen nijedan slučaj trgovine ljudima. Isto tako, 11 opština

su obezbedile pomoć, za žrtve iz manjinskih zajednica protiv trgovine ljudima i protiv nasilja u porodici, a u 26 drugih opština: Priština, Kamenica, Podujevo, Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Uroševac, Mališevo, Dečani, Klina, Orahovac, Gnjilane, Đakovica, Lipljan, Obilić, Skenderaj, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Zvečan, Hani Elezit, Klokot, Dragaš, Kačanik, Leposavić nije bilo takvih slučajeva. Prema opštinskim izveštajima, vidimo da je 18 opštine izdvojilo budžet za 2017. godinu za zaštitu manjinskih zajednica, izdvojeni iznos je 979.856,47 €, dok 19 opština, kao opštine: Klokot, Glogovac, Kačanik, Skenderaj, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Zvečan, Vučitrn, Mališevo, Dečani, Suva Reka, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Istok, Podujevo, Leposaviću nisu izdvojile takva sredstva.

Opštinski uredbi za upotrebu službenih jezika – Ovu Uredbu trenutno poseduju 32 opštine. U međuvremenu, 5 opština: Ranilug, Mamuša, Severna Mitrovica, Leposavić i Zvečan, još ne poseduje.

U vezi sa tim, stručno osoblje koje ima veze sa prevodom, 27 opštine su zaposlile osoblje, dok 10 opština (Mamuša, Ranilug, Mališevo, Suva Reka, Obilić, Hani Elezit, Glogovac, Kačanik, Zvečan i Gračanica) još uvek nisu. Isto tako, 32 opštine su preduzele akcije za stvaranje pristupa za usluge na službenim jezicima na opštinskom nivou: imaju prevodioca, imaju uredbu o upotrebi službenih jezika i na opštinskoj veb-stranici objavljuju se dokumenti na službenim jezicima koji se koriste, itd., a 4 opštine: Mamuša, Ranilug, Mališevo i Junik) nisu preduzele nijednu takvu akciju, dok opština Zvečan i još uvek nema veb-stranicu.

2.1.8. Zaštita i promovisanje kulturne baštine

Što se tiče definisanja i tretmana obima, zaštićenih područja, zaštićenih površina i obeležavanja imovine kulturne baštine, 21 opština je preduzela sledeće aktivnosti: obeležavanje imovine baštine, zaštićenih i kulturnih područja itd. Dok 14 opština (Mališevo, Suva Reka, Orahovac, Lipljan, Obilić, Novo Brdo, Ranilug, Štrpce, Junik, Severna Mitrovica, Hani Elezit, Klokot, Leposavić i Zvečan nisu preduzele nikakve mere, a dve opštine Mitrovica i Kamenica nemaju zaštićenih područja.

Planovi za zaštitu kulturne baštine – Na osnovu podataka koje poseduje MALS, plan zaštite kulturne baštine imaju 17 opština, dok 20 opština (Đakovica, Uroševac, Klina, Štimlje, Novo Brdo, Štrpce, Mamuša, Ranilug, Dragaš, Klokot, Hani Elezit, Skenderaj, Gračanica, Severna Mitrovica, Priština, Kamenica, Mitrovica, Parteš, Leposavić i Zvečan) još uvek nema.

Zaštićena područja – Što se tiče broja povreda zaštićenih područja, podaci obezbeđeni od opština odražavaju da broj povreda u zaštićenim područjima u 2 opštine: Dečani, Klina ima 22 slučajeva, a u 33 drugih opština nisu imali nijedan slučaj, kao i 2 opštine: Mitrovica i Kamenica nemaju zaštićenih područja. Opština Dečani i Klina koje su imale evidentirane slučajeve povreda nastavili su sa krivičnim postupcima protiv prekršilaca zakona i za zaštitu vrednosti kulturne baštine. A 33 opštine, pošto nemaju povrede u zaštićenim područjima, nisu preduzete nikakve mere.

Zaštitne mere za kulturnu baštinu - U cilju zaštite opštinske kulturne baštine, uređaji za praćenje bezbednosti/instalacija kamera na mestima kulturne baštine pravoslavne crkve postavljene su u 17 opština, dok je 1 opština (Klina) ove uređaje delimično postavila. U međuvremenu, 12 opština: Suva Reka, Štimlje, Mamuša, Štrpce, Priština, Kamenica, Mitrovica, Severna Mitrovica, Parteš, Kačanik, Klokot i Vitina još uvek nije, a 7 drugih opština, kao: Mališevo, Novo Brdo, Junik, Hani Elezit, Glogovac, Dragaš i Leposavić nemaju pravoslavne crkve ili nisu pružili odgovarajuće informacije. Isto tako, od opština koje imaju pravoslavne crkve, 11 opštine imaju memorandume o saradnji, dok 19 opština: Dečani, Suva Reka, Peć, Gnjilane, Obilić, Mamuša, Ranilug, Priština, Kamenica, Istok, Kosovo Polje, Prizren, Vitina, Klokot, Skenderaj, Leposavić,

Kaćanik, Zvečan i Parteš nisu potpisale nijedan Memorandum o saradnji za dužnosti i odgovornosti u vezi sa održavanjem pravoslavne crkve. Opština Severna Mitrovica nije pružila nikakve informacije.

Savet za selo Velika Hoča i Radna grupa za istorijski centar Prizrena - U okviru međuinstitucionalne koordinacije za zaštitu kulturne baštine su uspostavljene i funkcionišu Savet za selo Velika Hoča i Radna grupa za istorijski centar Prizrena. U opštini Orahovac, seoski Savet za Veliku Hoču funkcioniše sa odlukom Skupštine opštine iz 2015. godine. Tokom perioda januar – decembar 2017., opština Orahovac nije preduzela nikakve akcije, jer nije bilo nijedne žalbe o povredi Zakona o selu Velika Hoča. Dok, u opštini Prizren su obezbeđena sva sredstva i materijali za Savet kulturne baštine za istorijski centar Prizrena i to je dovelo do toga da Savet bude profesionalniji i da prati sve aktivnosti u istorijskom centru Prizrena. Opština Prizren je odredila ukupno 2 inspektora da izvrše inspekciju nelegalne gradnje u zaštićenom području grada. U vezi sa tim, za izveštajni period januar-decembar 2017. godine, radna grupa je identifikovala objekte koji su izgrađeni u suprotnosti sa Zakonom o istorijskom centru. Takođe, u periodu januar – decembar 2017., 22 opštine su organizovale kampanje za podizanje svesti i jače promovisanje za zaštitu kulturne baštine. 15 drugih opština: Novo Brdo, Mamuša, Štrpce, Mališevo, Klina, Junik, Severna Mitrovica, Kamenica, Mitrovica, Klokot, Glogovac, Dragaš, Leposavić, Zvečan i Kaćanik nisu organizovale takvu kampanju. Opština Prizren dodelila je budžet u vrednosti od 57.000€ za Savet za kulturnu baštinu Prizrena kako bi omogućila uspešno funkcionisanje. U međuvremenu, opština Orahovac je dodelila budžet za selo Velika Hoča u iznosu od 22.000€.

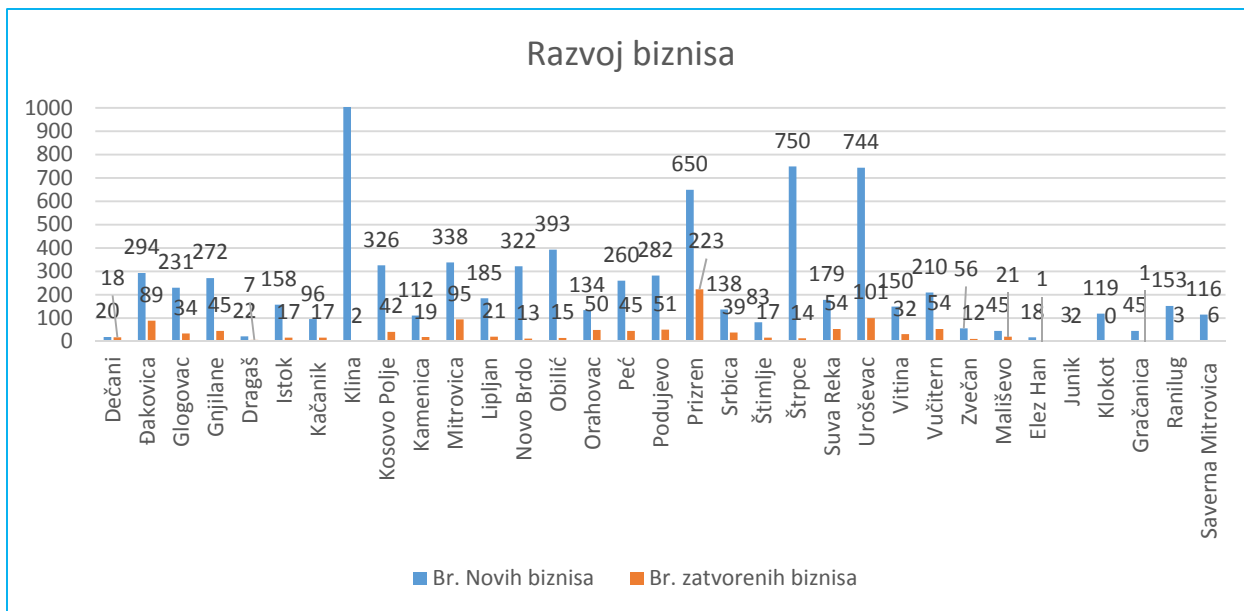
2.2. Ekonomski kriterijumi

2.2.1. Tržišna ekonomija

Administrativne procedure – Tokom perioda od godinu dana (januar – decembar, 2017.) 34 opštine je pružilo brojne olakšice u administrativnim procedurama, kao što su: Besplatna – registracija biznisa, smanjenje poreza, olakšica pri registraciji poslovnih jedinica, Službenici za registraciju pomažu u ispunjavanju potrebnih obrazaca, za svaki zahtev stranke, itd., dok 1 opština (opština Leposavić) nije ništa preduzela u vezi ove akcije, a druge 2 opštine: Mamuša i Parteš, pošto nemaju kancelariju za registraciji biznisa, nisu preduzele nijednu akciju ove prirode.

Razvoj biznisa i njihovo subvencionisanje - Tokom izveštajnog perioda januar – decembar 2017., u 33 opštine broj registrovanih biznisa bio je 9482. Dok 3 opštine: Mamuša, Leposavić i Parteš nemaju nijedan registrovani biznis, a opština Priština nije pružila informacije o broju registrovanih biznisa. Što se tiče zatvaranja biznisa, za 32 opštine broj zatvorenih biznisa je 1160. 3 opštine: Mamuša, Leposavić i Klokot) nemaju nijedan zatvoreni biznis, a 2 opštine: Parteš i Priština nemaju kancelariju za registraciji biznisa.

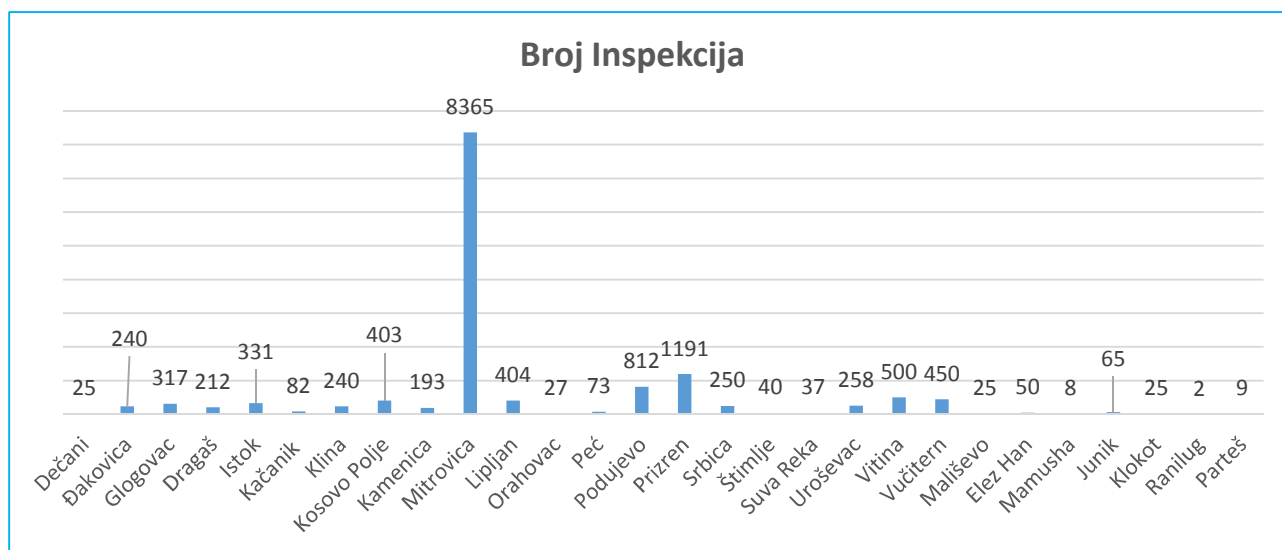
Što se tiče raspodele posebnog budžeta za subvencionisanje biznisa, objavljeno je da je 9 opština izdvojilo budžet u iznosu od 1.009.200,00 evra, dok 28 opština (Dečani, Štrpce, Obilić, Novo Brdo, Klina, Suva Reka, Lipljan, Orahovac, Štimlje, Peć, Mamuša, Ranilug, Gnjilane, Vitina, Hani Elezit, Klokot, Glogovac, Dragaš, Priština, Istok, Kamenica, Kosovo Polje, Skenderaj, Junik, Gračanica, Leposavić, Severna Mitrovica i Parteš nisu izdvojile budžet. Takođe, u 22 opštine su funkcionalni centri za promovisanje biznisa, dok u 15 opština: Vučitrn, Lipljan, Suva Reka, Peć, Ranilug, Mamuša, Priština, Istok, Kamenica, Severna Mitrovica, Skenderaj, Parteš, Klokot, Leposavić i Dragaš još uvek nisu u funkciji.

Dijagram 19: Upoređivanje broja biznisa registrovanih i zatvorenih po opštinama.

Učešće građana u planiranju budžeta - Što se tiče učešća građana u opštinskom planiranju budžeta, 32 opštine su posvetile posebnu pažnju uključivanju građana u planiranje budžeta, putem ovih oblika: objavljivanja projekata na zvaničnoj veb-stranici opštine, putem sastanaka sa različitim interesnim grupama, sastanaka sa građanima, poslovnim udruženjima, NVO, omladinskim grupama, debata sa građanima itd. Dok 5 opština: Mamuša, Peć, Gnjilane, Leposavić i Zvečan, još uvek nisu započele proces uključivanja građana u donošenju odluka.

Borba protiv neformalne ekonomije - U cilju sprečavanja neformalne ekonomije i utaje poreza, tokom izveštajnog perioda januar-decembar 2017., broj inspekcija za 27 opština bio je 14634. 9 opštine: Novo Brdo, Štrpce, Obilić, Gnjilane, Priština, Gračanica, Leposavić, Zvečan i Severna Mitrovica nisu imale inspekcije, a opština Priština nije pružila informacije.

Dijagram 20: Nivo opštinskih inspekcija za borbu protiv neformalne ekonomije.

Pored toga, 30 opštine su preduzele mere protiv ekonomskih subjekata u cilju sprečavanja neformalne ekonomije, kao što su: kontinuirane inspekcije ovih subjekata, kontrole i na terenu uz pomoć organa Policije Kosova, upozorenja sa zapisnicima za neke biznise u cilju upozoravanja i sprečavanja neformalne ekonomije, kažnjavanje novčanim kaznama i zakonskim sankcijama, oduzimanje robe i gonjenja od strane policije, slanje predmeta u sud za prekršaje itd. Dok 7 opština: Leposavić, Severna Mitrovice, Novo Brdo, Gnjilane, Štrpce, Zvečan i Klokot nisu preduzele mere pošto nemaju evidentiran broj inspekcija.

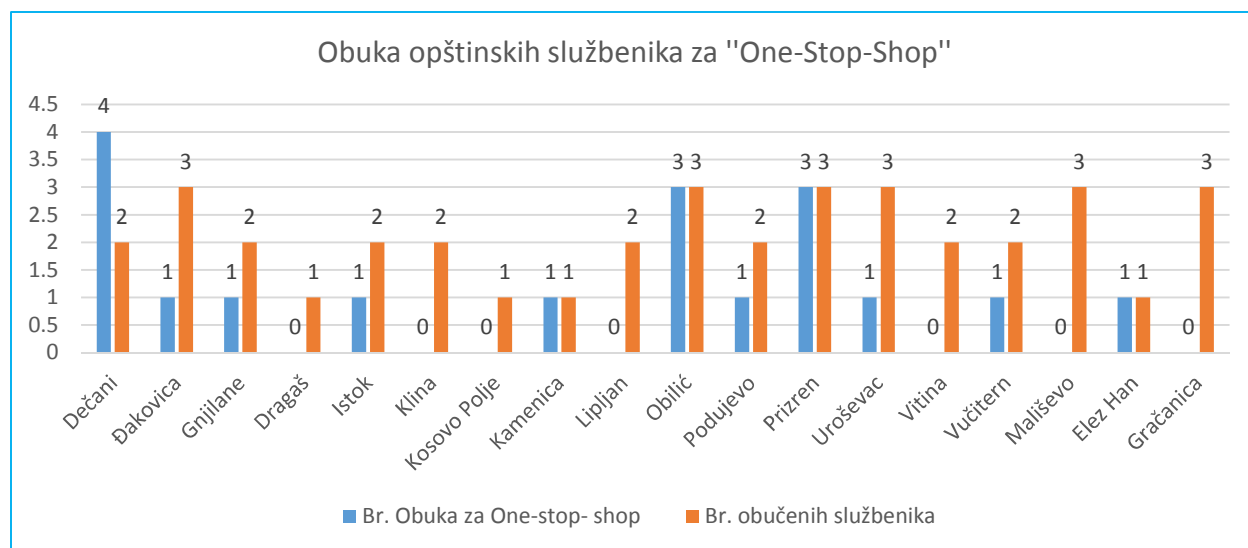
Funkcionalizacija ekonomskih zona - Što se tiče funkcionalizacije opštinskih ekonomskih zona, opština Prizren je pripremila: Detaljni Regulatorni Plan "Specijalna zona za laku industriju" (srednju i malu) ili "Biznis Park", koji se očekuje da bude licenciran od strane Ministarstva, detaljni regulatorni plan industrije u kojem je izvršena re-parcelacija, detaljni regulatorni plan, tržište, industrija i stanovanje. Dok opština Đakovica nije prijavila nikakav napredak u tom pravcu.

2.3. Evropski standardi

2.3.1. One Stop Shop

Uspostavljanje i funkcionalizacija "One Stop Shop-ova" - Inače poznate i kao zajedničke administrativne tačke u opštinama za pružanje usluga lokalnim biznisima, nastavljeno je i tokom 2017. godine u cilju pružanja usluga svim građanima. Ove tačke su uspostavljene i funkcionišu u 27 i očekuje se da budu uspostavljene u još 8 drugih opština: Mamuša, Ranilug, Junik, Parteš, Klokot, Priština, Leposavić i Zvečan, a 2 druge opštine Skenderaj i Severna Mitrovica nisu pružile informacije.

U cilju što boljeg funkcionisanja tih lokalnih tačaka u periodu januar-decembar 2017., 11 opštine su organizovale 18 obuka za osoblje one-stop shop, dok 26 opština (Klina, Lipljan, Novo Brdo, Orahovac, Peć, Štimlje, Štrpce, Suva Reka, Mališevo, Mamuša, Ranilug, Glogovac, Dragaš, Kosovo Polje, Mitrovica, Priština, Skenderaj, Vitina, Junik, Klokot, Gračanica, Zvečan, Leposavić, Kačanik, Parteš i Severna Mitrovica) nisu organizovale nikakvu obuku u ovoj oblasti. Isto tako, u 19 opština obučena su 39 službenika, dok su ostale 18 opštine, kao što su: Novo Brdo, Orahovac, Peć, Štimlje, Štrpce, Suva Reka, Mamuša, Ranilug, Glogovac, Mitrovica, Priština, Skenderaj, Klokot, Zvečan, Leposavić, Kačanik, Severna Mitrovica i Junik nisu obučile nijednog službenika u ovoj oblasti. Sledeći dijagram odražava broj obuka i broj opštinskih službenika, i to:

Dijagram 21: *Broj obuka koje je organizovala opština i broj obučenih službenika koji se odnose na One stop shop-ove.*

Plan za energetske efikasnosti - Plan energetske efikasnosti poseduje 28 opština, a 9 opština: Mamuša, Štrpce, Ranilug, Klokot, Skenderaj, Gračanica, Severna Mitrovica, Dragaš, Leposavić još ne poseduju. Tokom perioda izveštavanja januar-decembar 2017., u 13 opština održano je 29 obuka, dok u 24 opština: Gnjilane, Đakovica, Vučitrn, Novo Brdo, Mamuša, Štrpce, Uroševac, Mališevo, Suva Reka, Klina, Peć, Istok, Kamenica, Prizren, Skenderaj, Vitina, Hani Elezit, Junik, Klokot, Gračanica, Leposavić, Zvečan, Kačanik i Severna Mitrovica nije organizovana nikakva обука. Ali, u vezi sa aktivnostima opština za sprovođenje ovog plana, u 32 opštine su preduzeli aktivnosti za sprovođenje plana energetske efikasnosti, kao što su: izvršena je zamena sijalica javnog osvetljenja, postavljen je sistem LED sijalica u nekim gradskim ulicama, izvršeno je regulisanje prozora stepeništa prema planu energetske efikasnosti itd. Dok 5 opština: Peć, Vitina, Klokot, Leposavić i Skenderaj nisu preduzele nikakve aktivnosti.

2.3.2. Pravosuđe i ljudska prava

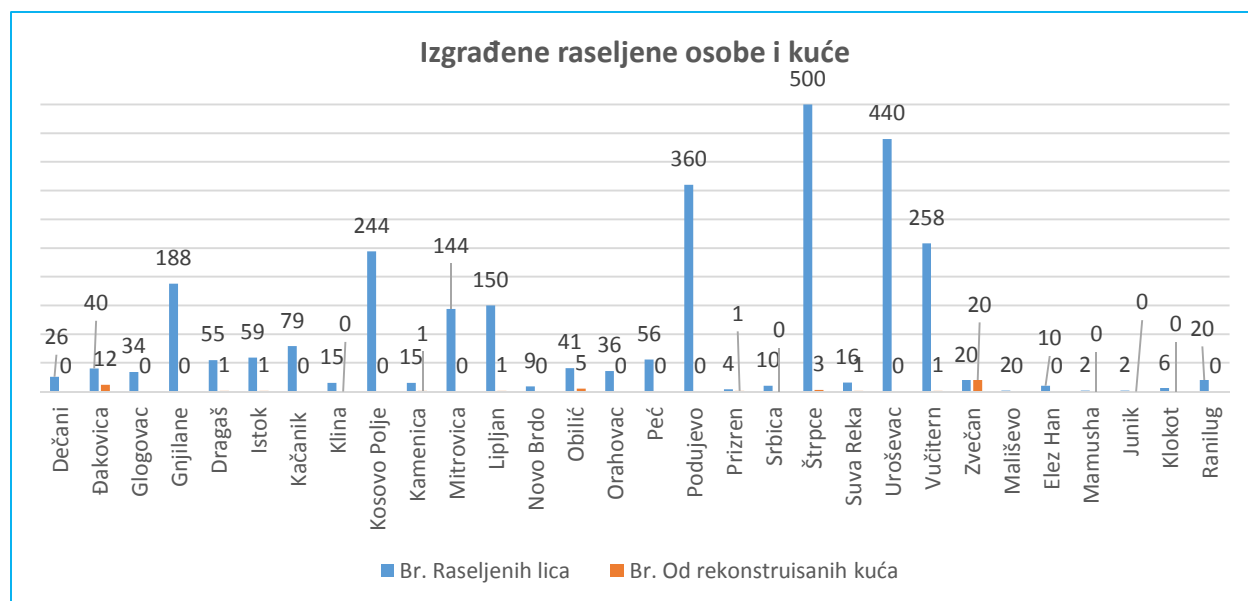
Sprovođenje zakona za zaštitu od diskriminacije - Što se tiče sprovođenja Zakona o zaštiti od diskriminacije u pogledu prava osoba ograničenih sposobnosti, podaci pokazuju da se on sprovodi u 28 opština, dok se u 5 opština: Suva Reka, Mamuša, Štrpce, Orahovac i Leposavić ne sprovodi, a 2 opštine, Severna Mitrovica i Skenderaj nisu pružile informacije i opštine Novo Brdo i Vitina su dale delimične podatke. Takođe, 21 opština su preduzele akcije u ovoj oblasti, kao što su: finansijska pomoć putem NVO, izgradnja infrastrukture za slobodan pristup (kosine, liftovi i semafori), imenovanje službenika protiv diskriminacije kao što je propisano zakonom, preporuke za javne institucije koje nisu regulisale horizontalni i kosi pristup za osobe ograničenih sposobnosti, distribucija različitih letaka itd., dok 16 opština: Orahovac, Mamuša, Štrpce, Gnjilane, Lipljan, Obilić, Štimlje, Klokot, Priština, Skenderaj, Severna Mitrovica, Kamenica, Leposavić, Zvečan, Kačanik i Podujevo nisu preduzele akcije za sprovođenje Zakona o zaštiti od diskriminacije.

Pružanje besplatne pravne pomoći – Prema podacima MALS u 6 opština funkcionalizovana je kancelarija za pravnu pomoć, dok u 27 opština: Gnjilane, Vučitrn, Lipljan, Obilić, Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Mališevo, Dečani, Klina, Orahovac, Vitina, Hani Elezit, Klokot, Glogovac, Dragaš, Priština, Istok, Kamenica, Podujevo, Junik, Gračanica, Leposavić, Zvečan, Parteš i Kosovo Polje još uvek nije, a ostalih 4 opština: Skenderaj, Severna Mitrovica, Mitrovica i Kačanik nisu pružile informacije. Što se tiče zapošljavanja službenika za besplatnu pravnu pomoć, tokom ovog perioda 6 opština je zaposlilo službenika za besplatnu pravnu pomoć, dok u 20 opština: Mališevo, Dečani, Klina, Orahovac, Gnjilane, Vučitrn, Lipljan, Obilić, Štimlje, Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Vitina, Klokot, Glogovac, Podujevo, Junik, Gračanica i Parteš nisu to učinili, a 11 opština: Hani Elezit, Priština, Istok, Kamenica, Mitrovica, Kosovo Polje, Skenderaj, Zvečan, Leposavić, Kačanik i Severna Mitrovica nisu pružile informacije.

Zaštita ličnih podataka - Što se tiče oblasti zaštite ličnih podataka u 36 opština, određen je odgovarajući opštinski službenik za zaštitu ličnih podataka, a u 1 opštini (Zubin Potok) još uvek nije određen. Isto tako, baza ličnih podataka funkcionalizovana je u 21 opština, dok u 15 opština: Dečani, Đakovica, Vučitrn, Peć, Suva Reka, Klina, Mamuša, Ranilug, Glogovac, Hani Elezit, Skenderaj, Istok, Kamenica, Leposavić i Kačanik nije još uvek funkcionalizovana, a u opštini Gračanica delimično je funkcionalizovana.

Fizička bezbednost dokumentacije - Fizička bezbednost dokumentacije (fizički čuvar, ugradnja kamera, rešetke i sefovi, itd.) poboljšalo je 33 opština, a 2 opštine: Mamuša, Orahovac nisu podigle fizičku bezbednost dokumentacije, a 2 opštine (Klina i Kamenica) delimično. Takođe, u 35 opština vode se fizičke knjige, dok se u 2 opštine: Mamuša i Ranilug ne vodi. U okviru funkcionisanja opštinskih kancelarija za

zajednice i povratak, u 36 opština vrši se provera zahteva repatriranih lica od strane službenika za povratak i zajednice i slučaj se razmatra u Opštinskoj Komisiji za reintegraciju repatriranih lica. Dok u jednoj (1) opštini (Novo Brdo) to nije urađeno.

Dijagram 22: Broj povratnika i kuće koje su sagrađene po opštinama.

Na osnovu ovog dijagrama možemo videti da se broj povratnika značajno razlikuje od opštine do opštine, iako je i dalje izazov izgradnja kuća za povratnike. Možemo videti da opština Štrpce vodi u broju raseljenih lica sa ukupno 500 lica, a zatim sledi opština Uroševac sa 440 lica, i tako dalje. Što se tiče povratnika i njihove registracije u odgovarajućim opštinama, u 30 opština broj raseljenih lica povratnika, koji su registrovani u opštini iznosi 2841, dok 7 opština: Štimlje, Priština, Vitina, Gračanica, Parteš, Leposavić i Severna Mitrovica nemaju povratnika. Isto tako u 11 opština broj obnovljenih kuća za povratnike je 47, dok u 26 opština: Dečani, Gnjilane, Klina, Novo Brdo, Orahovac, Peć, Štimlje, Uroševac, Mališevo, Mamuša, Ranilug, Glogovac, Kosovo Polje, Mitrovica, Podujevo, Parteš, Skenderaj, Vitina, Hani Elezit, Junik, Priština, Severna Mitrovica, Klokot, Leposavić, Kačanik, Gračanica nema obnovljenih kuća za povratnike.

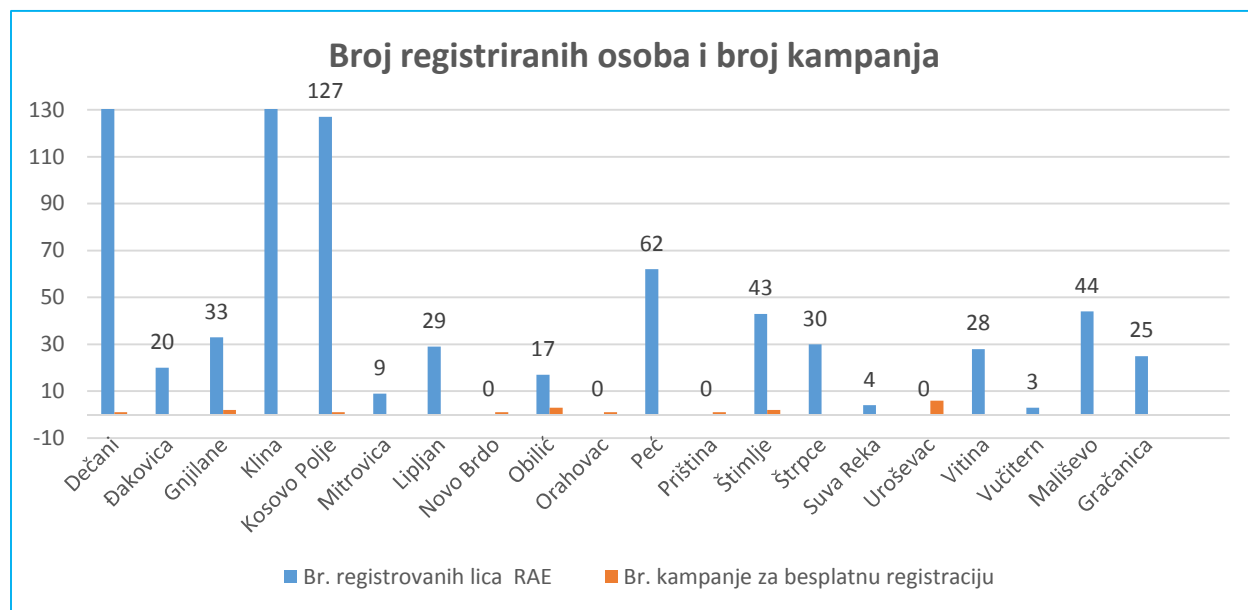
Aplikacije za finansijsku pomoć i za biznise - U 26 opština broj aplikacija za pomoć iz Fonda za reintegraciju je 962, dok u 11 opština (Klina, Orahovac, Štimlje, Uroševac, Mamuša, Junik, Parteš, Severna Mitrovica, Leposavić, Kačanik i Zvečan) nije bilo, a u 32 opština broj aplikacija za razvoj biznisa repatriranih lica je 1064, dok 5 opština: Novo Brdo, Parteš, Leposavić, Zvečan i Severna Mitrovica nisu imale.

Opremanje sa svim potrebnim dokumentima repatriranih lica - Sa ciljem opremanje sa potrebnim dokumentima repatriranih lica, u 12 opština bilo je 209 slučajeva, dok 25 opština: Gnjilane, Klina, Novo Brdo, Orahovac, Peć, Štimlje, Štrpce, Uroševac, Vučitrn, Mališevo, Ranilug, Skenderaj, Junik, Severna Mitrovica, Parteš, Istok, Podujevo, Mitrovica, Prizren, Vitina, Glogovac, Leposavić, Kačanik, Zvečan i Dragaš nisu imale slučajeve repatriranih lica koji su opremljeni ličnim dokumentima.

Lokalni akcioni planovi za integraciju RAE zajednice - Lokalni akcioni plan za integraciju RAE zajednice je odobrilo 13 opština, dok 17 opština: Novo Brdo, Ranilug, Štrpce, Klina, Orahovac, Peć, Đakovica, Štimlje, Vitina, Klokot, Dragaš, Zvečan, Kosovo Polje, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica i Leposavić još nije, a 7

ostalim opštinama, kao što su: Ranilug, Glogovac, Junik, Hani Elezit, Kačanik, Zvečan i Parteš nemaju RAE zajednice.

Registracija RAE zajednice - U 17 opština broj registrovanih lica iz RAE zajednice je 3831, dok 13 opština: Dragaš, Istok, Kamenica, Leposavić, Podujevo, Prizren, Skenderaj, Mamuša, Severna Mitrovica, Novo Brdo, Priština, Uroševac, Orahovac) nemaju registrovanih lica iz RAE zajednice, a 7 opština: Ranilug, Glogovac, Kačanik, Junik, Hani Elezit, Zvečan i Parteš nemaju RAE. Takođe, tokom ovog perioda u 9 opština je održano 18 kampanja za besplatnu registraciju, dok u 21 opštini: Đakovica, Klina, Lipljan, Peć, Štrpce, Suva Reka, Vučitrn, Mališevo, Mamuša, Ranilug, Leposavić, Istok, Kamenica, Mitrovica, Podujevo, Vitina, Klokot, Skenderaj, Gračanica, Severna Mitrovica i Prizren nisu održane kampanje za besplatnu registraciju, a u 7 opština: Ranilug, Glogovac, Kačanik, Junik, Hani Elezit, Zvečan i Parteš nemaju pripadnike RAE zajednice u njihovoj opštini.

Grafikon 23: Broj registrovanih lica iz redova RAE zajednice po opštinama.

2.3.3. Pravda, sloboda i bezbednost

Lokalni akcioni planovi za reintegraciju – Podaci iz MALS pokazuju da su 35 opštine usvojile Lokalni akcioni plan za reintegraciju, a 2 opštine (Leposavić i Severna Mitrovica) još nisu usvojile ovaj plan.

Digitalizacija matičnih knjiga civilnog stanja - U 21 je završen proces digitalizacije matičnih knjiga civilnog stanja vraćenih iz Srbije, dok u 13 opština: Mamuša, Ranilug, Lipljan, Dečani, Orahovac, Đakovica, Skenderaj, Severna Mitrovica, Klokot, Dragaš, Podujevo, Leposavić i Zvečan još nisu završeni, a u 1 opštini, opština Vučitrn ovaj proces je delimično završen. Dok 2 druge opštine, Priština i Istok, nisu pružile informacije. U vezi sa tim, u 30 opština broj službenika koji su sertifikovani da su polagali test poznavanja zakona/postupaka i sistema je 482, dok 7 opština: Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Orahovac, Parteš, Zvečan i Leposavić nemaju sertifikovanih službenika.

2.3.4. Migracija

Lokalni savet za javnu bezbednost - U 33 su funkcionalizovani LSJB-i, a u 4 opštine: Gnjilane, Junik, Kačanik i Hani Elezit još nisu uspostavljeni. Akcioni timovi za bezbednost u opštinama su uspostavljeni u 33 opština, dok u 3 opštine (Gnjilane, Klokot i Kačanik) još nisu uspostavljeni, a 1 opština (Severna Mitrovica) nije pružila informacije. Tokom perioda januar-decembar 2017., u 23 opština održano je 95 sastanaka, dok 2 opštine (Glogovac i Dragaš) nisu pružile informacije. U 12 opština Gnjilane, Lipljan, Štimlje, Novo Brdo, Mamuša, Hani Elezit, Severna Mitrovica, Priština, Istok, Kamenica, Leposavić i Mitrovica nije održana nijedna obuka. Takođe, tokom ovog perioda, 23 opštine su preduzele sledeće aktivnosti: usvojile su godišnji plan rada, održavanje okruglog stola o sprečavanju nasilnog ekstremizma, držanje predavanja sa učenicima dve srednje škole u vezi eksplozivnih sredstava - nosilac aktivnosti bile su KSB, u vezi narkotičnih supstanci itd. Dok 14 opština: Novo Brdo, Mamuša, Štrpce, Priština, Kamenica, Mitrovica, Kosovo Polje, Vitina, Hani Elezit, Klokot, Skenderaj, Leposavić, Zvečan i Severna Mitrovica nije preduzelo bilo kakve aktivnosti.

Borba protiv narkotika - Tokom perioda januar-decembar 2017., 27 opštine su preduzele sledeće aktivnosti za postizanje rezultata u borbi protiv droga i sprečavanja trgovine narkoticima: Pedagozi i psiholozi u školama održali su kontinuirana predavanja u vezi sa ovim pojavama, opštine su sarađivale sa policijom za identifikaciju mesta na kojima se koriste narkotične supstance, itd., dok 10 opština: Novo Brdo, Mamuša, Štrpce, Priština, Severna Mitrovica, Parteš, Klokot, Dragaš, Zvečan i Leposavić) nisu preduzele nikakve konkretne aktivnosti u tom pravcu.

2.3.5. Obrazovanje i kultura

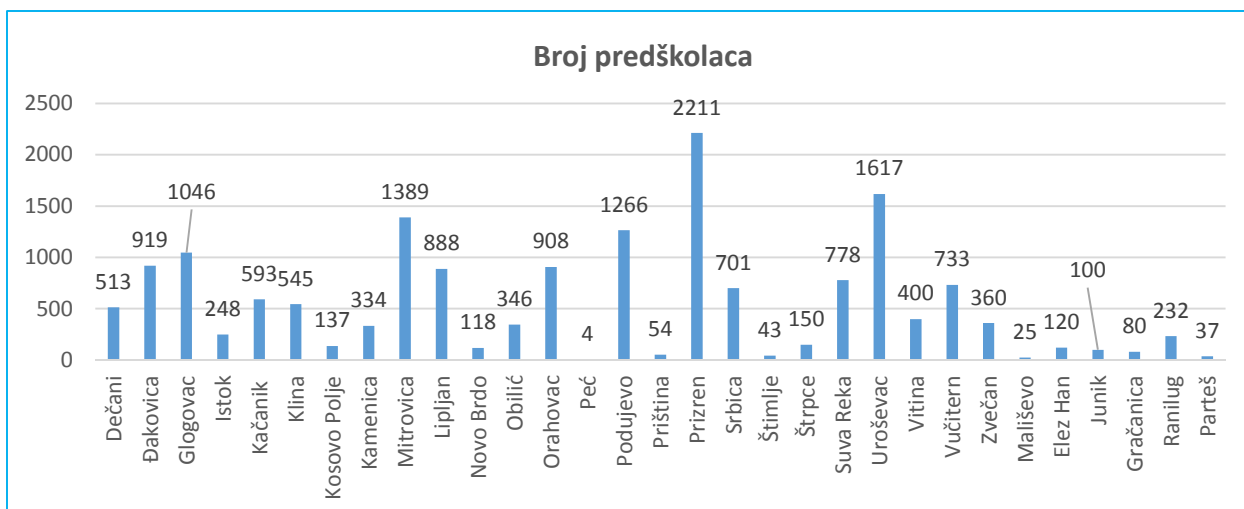
U okviru podizanja tehničkih kapaciteta za sveobuhvatno obrazovanje, opština Priština je opremila informacionom tehnologijom Centar za funkcionalno savetovanje u karijeri. Tokom perioda januar-decembar 2017., 29 opštine su preduzele ove aktivnosti koje su povećale obrazovanje o zdravlju: kampanje za podizanje svesti u školama o zdravlju i životnoj sredini, obeležavanje Svetskog dana raka grlića materice, obeležavanje dana raka prostate, obeležavanje dana borbe protiv duvana, obeležavanje Nedelje imunizacije u kojoj su održana predavanja, distribuirane brošure, stalne aktivnosti sa organizacijom "Save the Children", dok 8 opština: Novo Brdo, Štrpce, Gračanica, Severna Mitrovica, Klokot, Kačanik, Zvečan i Leposavić nije preduzelo nikakve aktivnosti.

Sprovedenje uputstva za nastavnike o ocenjivanju učenika sa posebnim potrebama - U 28 opština sprovedeno je uputstvo za nastavnike o ocenjivanju učenika sa posebnim potrebama učenja, a 8 opština: Klina, Mamuša, Štrpce, Severna Mitrovica, Parteš, Klokot, Dragaš i Leposavić još uvek nisu sprovodile vodič kao i opština koja nije ispunila ove obaveze."⁵ "Takođe, u 18 opština je izrađen paket informativnih materijala za roditelje o informisanju roditelja o značaju obrazovanja za decu sa posebnim potrebama, dok u 19 opština: Gnjilane, Vučitrn, Lipljan, Štimlje, Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Klina, Orahovac, Peć, Mitrovica, Kosovo Polje, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Klokot, Dragaš i Leposavić, još uvek nije izrađen paket odgovarajućih materijala.

Predškolske institucije – Tokom perioda januar - decembar 2017. godine u 31 opština u predškolskim institucijama obuhvaćeno je ukupno 16895 dece. U 2 opštine: Mamuša i Gnjilane nema dece koja su obuhvaćena u predškolskim institucijama. Dok, 4 druge opštine, kao što su Dragaš, Klokot, Leposavić i Severna Mitrovica, nisu pružale informacije.

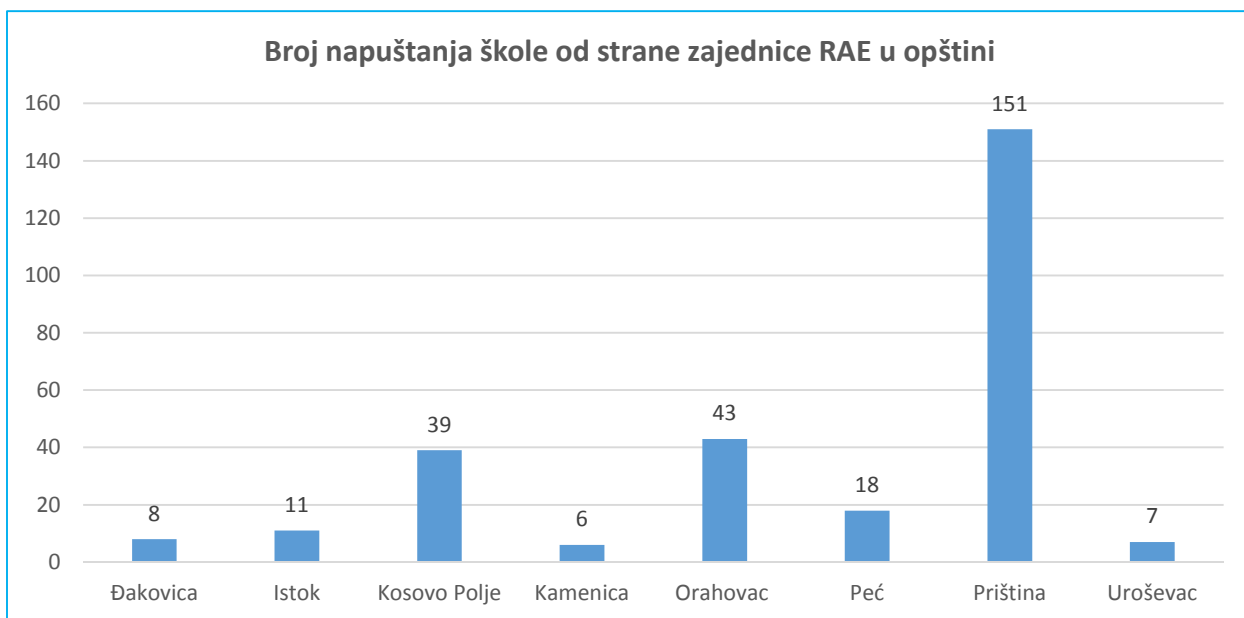
---

⁵Odgovori nisu bili verodostojni i bili su nejasni, ova opština nije odgovorila na zahtev MALS-a za razjašnjenje.

Dijagram 24: Broj predškolskih učenika po opštinama.

Napuštanje školovanja od strane RAE zajednice—Što se tiče napuštanje školovanja RAE zajednice, imamo:

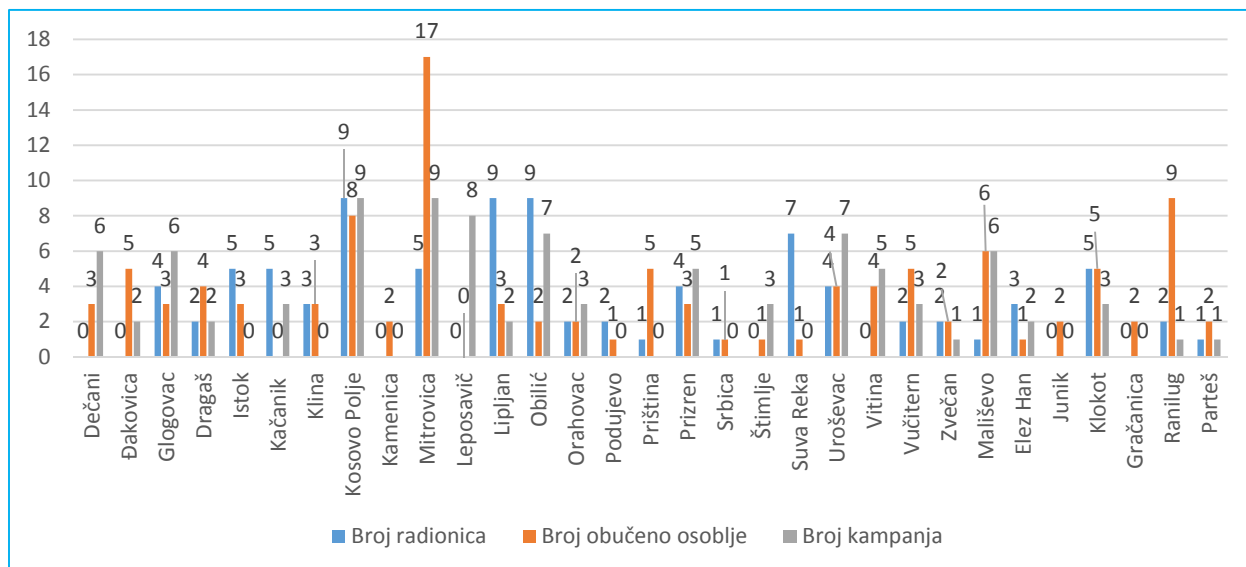

Dijagram 25: Broj napuštanja školovanja od strane RAE zajednice po opštinama.

Kao što se može videti iz navedenog dijagrama, u periodu januara - decembra 2017. godine, u 8 opština broj napuštanja školovanja iz manjinske zajednice iznosio je 283 učenika, dok 22 opštine: Dečan, Gnjilane, Lipljan, Novo Brdo, Obilić, Štimlje, Štrpce, Suva Reka, Vučitrn, Mališevo, Mamuša, Dragaš, Mitrovica, Podujevo, Prizren, Skenderaj, Vitina, Klokot, Gračanica, Klina, Severna Mitrovica i Leposavić nemaju učenike koji su napustili školovanje dok drugih 7 opština: Ranilug, Kačanik, Elez Han, Zvečan i Parteš uopšte nemaju RAE u svojim opštinama. Takođe, 25 opština preduzelo je senzibilizacijske aktivnosti za učenike i roditelje, u vezi sa posledicama migracije, zaustavljanjem napuštanja školovanja. Dok 12 opština: Gnjilane, Mališevo, Suva Reka, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Severna Mitrovica, Parteš, Prizren, Klokot, Leposavić i Zvečan nisu preduzimale nikakve aktivnosti.

2.3.6. Životna sredina

Plan o upravljanju otpadom - Plan o upravljanju otpadom su usvojile 30 opštine, dok 7 opština: Novo Brdo, Mamuša, Štrpce, Severna Mitrovica, Kamenica, Leposavić i Zvečan još ga nisu usvojile. Tokom perioda januar-decembar 2017. godine, u 23 opštine, broj radionica organizovanih za izradu opštinskih planova i pravilnika o otpadu je 88, a 14 opština: Dečane, Đakovica, Gnjilane, Novo Brdo, Peć, Štimlje, Štrpce, Mamuša, Kamenica, Vitina, Junik, Gračanica, Leposavić i Severna Mitrovica nisu organizovale radionice. Pored toga, u 29 opština obučeno je ukupno 109 službenika, dok 8 opština: Gnjilane, Novo Brdo, Peć, Štrpce, Mamuša, Kačanik, Severna Mitrovica i Leposavić nisu obučavali službenike.

Dijagram 26: Broj radionica, obučenog osoblja i broj kampanja o opštinskim planovima i pravilnicima o otpadu po opštinama za 2017.godine.

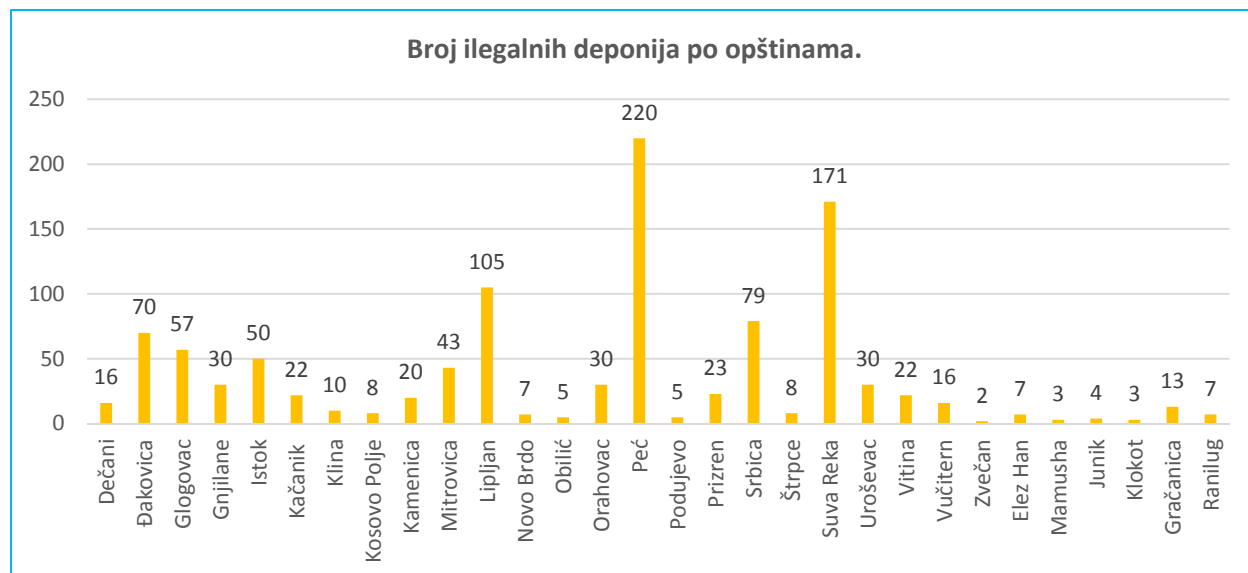
Kampanje preduzete od strane opština o sistemu upravljanja otpadom - Takođe, u ovom periodu, za 22 opština, broj kampanja preduzetih za podizanje svesti javnosti o sistemu upravljanja otpadom je 94, dok 15 opština: Gnjilane, Klina, Novo Brdo, Štrpce, Peć, Suva Reka, Mamuša, Kamenica, Istok, Podujevo, Priština, Skenderaj, Klina, Gračanica i Severna Mitrovica nisu održale kampanje za podizanje svesti javnosti o sistemu upravljanja otpadom. Takođe, procenu i plan reformisanja sektora za upravljanje čvrstim otpadom izradili su 18 opština, dok 19 opština: Novo Brdo, Mamuša, Gnjilane, Vučitrn, Lipljan, Obilić, Štimlje, Suva Reka, Orahovac, Peć, Podujevo, Parteš, Severna Mitrovica, Vitina, Skenderaj, Elez Han, Leposavić, Zvečan i Kačanik nisu izradili plan procene i reformisanja sektora za upravljanje čvrstim otpadom. U tom smislu, u opštini Dragaš studija o predizvodljivosti deponije komunalnog otpada deponije je završena, dok u Gnjilanu još nije završena.

Inventar za opasan otpad - Inventar za opasan otpad i procenu stanja opasnog otpada izradile su 6 opština, a 31 opština: Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Gnjilane, Đakovica, Vučitrn, Lipljan, Obilić, Štimlje, Uroševac, Dečan, Suva Reka, Orahovac, Priština, Istok, Kamenica, Podujevo, Kosovo Polje, Prizren, Vitina, Elez Han, Klokot, Glogovac, Kačanik, Skenderaj, Gračanica, Leposavić, Zvečan i Parteš još nisu izradili.

Program zaštite voda - Tokom izveštajnog perioda januar-decembar 2017. godine, u Detaljnom regulativnom planu, 14 opština su uključile zaštićene zone sanitarne vode, a 23 opštine: Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Gnjilane, Vučitrn, Lipljan, Obilić, Mališevo, Suva Reka, Orahovac, Peć, Kačanik,

Skenderaj, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Klokot, Dragaš, Leposavić, Zvečan i Kačanik nisu ih uključili.

Ilegalne deponije - U 30 opština broj ilegalnih deponija je 1086. Dok 7 opština: Štimlje, Mališevo, Dragaš, Priština, Parteš, Leposavić i Severna Mitrovica nisu pružale podatke. Tokom perioda januar-decembar 2017. godine u 23 opštine su održane 52 radionice, dok u 14 opština: Suva Reka, Peć, Đakovica, Štrpce, Ranilug, Mamuša, Novo Brdo, Kačanik, Podujevo, Kosovo Polje, Skenderaj, Junik, Severna Mitrovica i Leposavić nisu održane radionice. U 28 opština obučeno je 77 službenika za zaštitu životne sredine, do u 9 opština: Peć, Novo Brdo, Mamuša, Kačanik, Kosovo Polje, Skenderaj, Zvečan, Leposavić i Junik nema obučenih službenika.

Dijagram 27: Broj ilegalnih deponija po opštinama.

2.3.7. Lokalna poljoprivreda

Inspektori lokalne poljoprivrede - Tokom izveštajnog perioda januar-decembar 2017. godine, 18 opština imaju poljoprivredne inspektore dok 19 opština: Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Štrpce, Obilić, Uroševac, Mališevo, Peć, Vučitrn, Istok, Mitrovica, Kosovo Polje, Severna Mitrovica, Parteš, Elez Han, Dragaš, Kačanik, Zvečan i Glogovac nemaju poljoprivrednog inspektora.

Opštinske mere za zaštitu poljoprivrednog zemljišta - U okviru opštinskih mera za zaštitu poljoprivrednog zemljišta, u periodu januar - decembar 2017. godine u 19 opština broj podnetih zahteva je 4009, dok 18 opština: Novo Brdo, Orahovac, Peć, Štrpce, Suva Reka, Vučitrn, Mamuša, Ranilug, Dragaš, Istok, Mitrovica, Podujevo, Skenderaj, Elez Han, Zvečan, Leposavić, Kačanik i Severna Mitrovica nisu dostavili nikakve zahteve.. Za 14 opština broj izdatih dozvola je 333, dok 23 opštine: Dečan, Gnjilane, Klina, Novo Brdo, Orahovac, Peć, Štrpce, Suva Reka, Vučitrn, Mališevo, Mamuša, Glogovac, Dragaš, Istok, Kosovo Polje, Mitrovica, Podujevo, Elez Han, Severna Mitrovica, Kačanik, Zvečan, Leposavić i Junik nisu imali nikakve dozvole .

Broj inspekcija i prijava – Tokom izveštajnog perioda januar-decembar 2017, u 21 opštini broj inspekcija je 5546, a 16 opština: Dragaš, Kačanik, Mitrovica, Leposavić, Novoberdo, Orahovac, Peć, Podujevo, Shterpce, Uroševac, Vučitrn, Zvečan, Elez Han, Mamuša, Ranilug, Severna Mitrovica. Broj podnesenih prijava u 15 je 964 dok u 22 opština: Dečane, Gnjilane, Novo Brdo, Orahovac, Peć, Shterpce, Uroševca, Vučitrna, Mališevo,

Mamuša, Dragaša, Mitrovica, Podujevo, Skenderaj, Vitina, Hani Elezit, Junik, Klokot, Leposavić, Zvečane, Kačanik i Severna Mitrovica nisu imale podnesene prijave.

Plan za upravljanje ruralnog zemljišta – Podaci pokazuju da Plan ruralnog upravljanja zemljištem ima 11 opština, a 26 opština: Gnjilane, Đakovica, Vučitrn, Lipjan, Obilić, Dečane, Orahovac, Peć, Novo Brdo, Mamuša, Prizren, Vitina, Elez Han, Klokot, Glogovac, Priština, Istok, Kamenica, Mitrovica, Podujevo, Kosovo Polje, Skenderaj, Gračanica, Leposavić, Severna Mitrovica i Parteš još je nemaju.

2.3.8. Međuopštinska saradnja i međunarodna saradnja opština

Međuopštinska saradnja - U periodu januar-decembar 2017. godine, u 7 opština su postignuti 5 međuopštinskih sporazuma o saradnji: Štrpce, Vitina, Klokot, Vučitrn, Obilić, Orahovac i Gnjilane. Dok, 31 druga opština: Glogovac, Kosovo Polje, Lipjan, Podujevo, Priština, Štimlje, Gračanica, Dragaš, Prizren, Suva Reka, Mališevo, Mamuša, Dečane, Đakovica, Istok, Kline, Peć, Junik, Leposavik, Mitrovica, Skenderaj, Zubin Potok, , Kačanik, Kamenica, Novo Berdo, Uroševac, Parteš, Elez Han, Ranilug nisu ostvarile tokom 2017. godine nikakve sporazume o međuopštinskoj saradnji.

Međunarodna saradnja opština – Što se tiče međunarodne saradnje opština tokom 2017. godine, u 4 opštine su postignuti 5 sporazuma o bratimljenju: 2 u opštini Orahovac i po 1 sporazum u opštinama: Peć, Prizren i Suva Reka. Dok 34 opštine: Glogovac, Kosovo Polje, Lipljane, Obilić, Podujevo, Priština, Štimlje, Gračanica, Dragaš, Mališevo, Mamuša, Dečani, Đakovica, Istok, Klina, Junik Leposavić, Mitrovica, Skenderaj, Vučitrn, Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica, Gnjilane, Kačanik, Kamenici, Novobrdo, Štrpce Uroševac, Vitina, Elez Han, Klokot, Ranilug nisu potpisali nikakve sporazume međunarodne saradnje opština u toku 2017. godine.

2.3.9. Zaštita potrošača i javnog zdravlja

Za zaštitu i zdravlje majke i deteta, 22 opštine su organizovale 100 obuka, dok 15 opština: Novoberdo, Mamusha, Shterpce, Mališevo, Orahovac, Klokot, Kačanik, Skenderaj, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Priština, Kosovo Polje, Leposavić i Zvečane nisu organizovale takve obuke.

3. Lokalne Finansije

3.1. Planiranje Sopstvenih Prihoda

Planiranje sopstvenih prihoda za 2017. godinu iznosi 78,163,490.00 €, dok je u 2016. godini iznosio 79.622.353,00 € što je manje za 1.458.863,00 ili za 1.83%.

3.2. Realizacija sopstvenih prihoda

Opštine Republike Kosova prikupljaju svoje sopstvene prihode na dva načina: prihodi prikupljeni direktno od opštine kao opštinske aktivnosti i prihodi prikupljeni sa centralnog nivoa koji se prenose na opštine kao sastavni deo sopstvenih prihoda.

Realizacija direktnih i indirektnih prihoda za 2017. godinu iznosila je 72,529,276.75 €, što u odnosu na planiranje 78,163,490.00 €, onda je realizacija 93%. Prikupljanje direktnih sopstvenih prihoda za 2017.

godine u iznosu od 67.476.446,60 € u odnosu na 2016. godinu u iznosu od 66.230.620,97 € je veći za 1.245.825,63 € ili povišenje od 1,88%.

Uzimajući u obzir službene podatke iz Kosovskog informativnog sistema finansijskog upravljanja - ISUFK, Odeljenje za trezor – MF. Opštine Republike Kosovo tokom januara-decembra 2017. godine prikupile su 67.476.446,00 € direktnih sopstvenih prihoda, ili 86,33% od planiranog godišnjeg nivoa od 78,163,490.00 €.

Opštine koje su većinu svojih prihoda ostvarile preko 100% su opštine: Prizren, Skenderaj, Elez Han, Klokot i Parteš, dok opštine koje su ostvarile sopstvene prihode po niskoj stopi ispod 20% su: Zubin Potok i Severna Mitrovica. Prihodi koji imaju veći uticaj na povećanje prihoda iz sopstvenih izvora su porez na imovinu koji je u 2017. godini prikupljeno u iznosu od 22,562,501.00 €, što je manje naplaćeno za 2,874,142.00 € u odnosu na isti period 2016. godine koja je bila 25.436.643 €, kao i opštinske prihode za građevinske dozvole gde je tokom 2017 godine, naplaćeno 18.614.038 €, što je veća naplata u istom periodu 2016. godine, koja je bila 17.293.233 €. Budući da su prihodi od promena destinacije zemljišta u 2017. godini prikupljena 3.106.348,00 €, gdje se vidi da je došlo do povećanja u odnosu na 2016. godinu sa 1.707.936 €

3.3. Opštinsko budžetiranje za godinu 2017

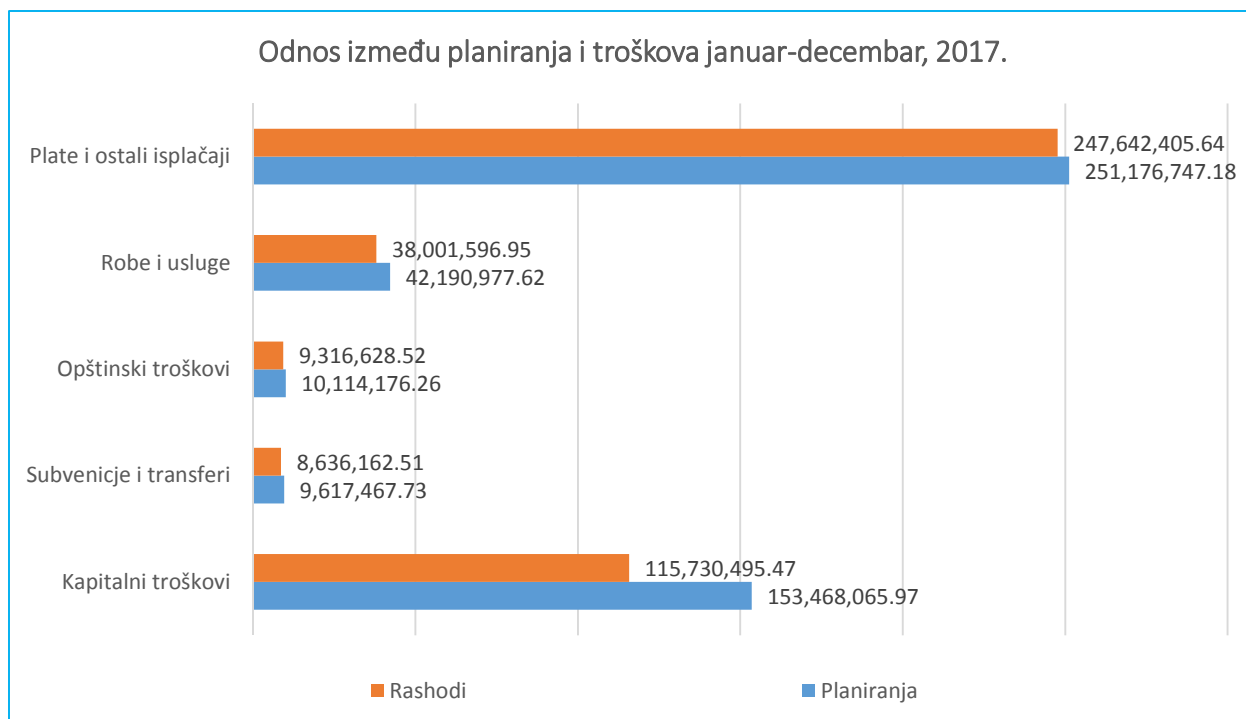
Na osnovu zvaničnih podataka iz Kosovskog informativnog sistema za upravljanje finansijama (ISUFK) - Odeljenja za trezor - Ministarstva finansija, opštine Republike Kosovo za 2017. potrošile su svoje budžete u ukupnoj vrednosti od 419,327,289.09 ili 90% planirani budžet u visini od 466,567,443.76€. Na osnovu zadnjih godišnjih izveštaja o stanju u ISUFK budžetiranje opština za 2017. godinu je veće za 22.779.621,53 € u odnosu na 2016. godinu. Budžetiranje 2017. godine iznosilo je 466.567.443,76 €, dok je u 2016. godini budžetiranje iznosilo 443.787.822,23€.

3.4. Troškovi u poređenju sa budžetiranjem

Budžet opština Republike Kosovo po ekonomskim kategorijama uopšteno se trošio na sledeći način:

- Kategorija zarada i plata je planirana u iznosu od 251,176,747.18 €, dok se trošilo u visini od 247,642,405.64 €, ili 99%;
- Kategorija roba i usluga planirana je u iznosu od 42,190,977.62 € dok su potrošena u iznosu od € 38,001,596.95 €, ili 90%;
- Planirani opštinski troškovi u iznosu od 10,114,176.26 € su potrošeni 9,316,628.52 €, ili 92%;
- Planirane subvencije i transferi u iznosu od 9,617,467.73 €, potrošena 8,636,162.51€, ili 90%; i
- Kategorija kapitalnih troškova planiranih u iznosu od 153,468,065.97 €, potrošeno je 115,730,495.47 €, ili 75%.

Ako uporedimo ekonomske kategorije onda vidimo da je kategorija zarade i plata potrošena najviše, do 99%, dok je kategorija kapitalnih izdataka najmanje potrošena (75%) u poređenju sa budžetiranjem. U nastavku smo predstavili dijagram koji objašnjava poređenje između planiranja i trošenja opštinskih budžeta po kategorijama budžeta, kako sledi:

Dijagram 28: Planiranje i budžetska potrošnja po kategorijama u opštinama.

Dok su u pogledu procentualnog izražavanja troškovi budžeta po kategorijama je kao sledeće:

- Kategorija plata i zarada u poređenju sa planiranjem utrošena je u 36 opština od 90% - 100% dok je u 2 opštine potrošeno (48% Severna Mitrovica i 49% u Zvečanu).
- Kategorija robe i usluga u poređenju sa budžetiranjem, potrošena je na nivou od 90% - 100% u 17 opština, dok u 11 opština na nivou od 85% - 90% kao i na 10 sa 66% na 84%.
- Kategorija opštinskih troškova u poređenju sa budžetiranjem potrošena je na 91% - 100% u 25 opština; u 2 opštine potrošeno je na 85% - 90%, kao i u 11 opština 31% - 84%.
- Kategorija subvencija i transfera u poređenju sa planiranjem potrošena je na 90% - 100% u 27 opština u 7 opština potrošeno je na 79% - 89%, u 4 opštine potrošeno na nivou 43% - 77%.
- Kategorija kapitalnih troškova (ne-finansijska imovina) u poređenju sa planiranjem potrošeno je u 4 opštine 90% - 98%, u 13 opština potrošeno je 80% - 89%, u 14 opština potrošeno je 61% - 78% i u 7 opština se trošilo 12% - 59%.

Opštine koje su uspele da potroše ukupni budžet na najviši nivo od 91% - 99% budžetiranog u godišnjem nivou su 23 opštine, u 10 opština 80% - 90% potrošeno i u 5 opština potrošeno 56% - 75%.

Opštine koje su uspele da potroše ukupni budžet na najviši nivo od 91% - 99% budžetskog godišnjeg nivoa su 21 opština, u 80% - 88% u 4 opštine i u 3 opštine potrošene 56% - 63%.

3.5. Mišljenje revizora za opštine Republike Kosovo.

Mišljenja revizora za opštine su različita u zavisnosti od godina, gde možemo reći da je vrsta mišljenja koja je najviše data u 2015-2016. God. Je ne-modifikovano mišljenje sa naglaskom na pitanje koje je data u 22 opštine u 2015. godini i na 33 opštine u 2016. godini, zatim kvalifikovano mišljenje ona je sa naglaskom na

pitanje koji je dat, u 9 opština za 2015. Godine, dok za 2016. godinu ovu vrstu mišljenja su prihvatile 4 opštine; kvalifikovano mišljenje u 2015. godinu su prihvatile 2 opštine. Dok u 2016. godinu nijedna opština nije prihvatila ovu vrstu mišljenja. Suprotna mišljenja u 2015. godini primile su 4 opštine, dok u 2016. godini nije primila nijedna opština, ne-modifikovano mišljenje u 2015. godini dobilo je 1 opštinu, kao i u 2016. godine dobilo samo 1 opštinu. Mišljenje koje omogućava opštinama da iniciraju postupke opštinskog zajma trebalo bi da imaju dve godine zaredom (poslednje dve godine) ne-modifikovano mišljenje koju je dobio Lipljane u 2015. godine i opština Vitina u 2016. godini. Ispunjavanje kriterijuma za dobijanje opštinskog zajma, prema poslednjem izveštaju za dve godine redom, ne ispunjava nijedna opština. U nastavku možete pogledati pregled sa informacijama o ovim stavovima revizora po opštinama i godinama.

Mišljenje revizora	Godine	Opštine
Ne-modifikovano mišljenje	2015	Lipljane, (1 opština)
	2016	Vitina, (1 opština)
Ne-modifikovano mišljenje sa Naglašavanim pitanjem	2015	Priština, Prizren, Uroševac, Gnjilane, Peć, Đakovica, Podujevo, Vučitrn, Suva Reka, Glogovac, Mališevo, Orahovac, Istok, Klina, Kamenica, Štimlje, Obilić Elez Han, Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Klokot (22 opština)
	2016	Đakovica, Junik, Vučitrn, Glogovac, Skenderaj, Dečane, Istok, Dragaš, Priština, Peć, Kamenica, Klina, Uroševac, Elez Han, Gračanica, Kosovo Polje, Mitrovica, Shtpce, Shtimlje, Orahovac, Prizren, Parteš, Ranilug, Novo Berdo, Gnjilane, Kačanik, Zubin Potok, Obilić, Podujevo, Mamuša, Mališevo, Suva Reka, Lipljan (33 opštine)
Kvalifikovano mišljenje sa Naglašavanim pitanjem	2015	Mitrovica, Kosovo Polje, Gračanica, Štrpce, Parteš, Skenderaj, Vitina, Dečane, Junik (9 opština)
	2016	Klokot, Severna Mitrovica, Zvečane, Leposavić (4 opštine)
Kvalifikovano mišljenje	2015	Dragaš, Kačanik, (2 opštine)
	2016	
Suprotno mišljenje	2015	Severna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok, Zvečan (4 opštine)
	2016	

Tabela 3: Odražava mišljenje revizora za opštine Republike Kosovo 2015 – 2016.

Opšti zaključci

Na osnovu izveštaja koji smo do sada razradili, možemo doći do konkretnih zaključaka opština za godinu 2017, kao:

- Tokom 2017. godine, skupštine opština Republike Kosova su ispunile pravnu normu za održavanje najmanje 10 sastanaka u toku jedne godine;
- Informisanje građana na kontinuiranoj osnovi vršilo se kroz službene veb stranice opštine objava postavljenih po opštinskim prostorijama, lokalnih televizija i drugih oblika javnog informisanja;
- Obavezni odbori bili su operativni u svim opštinama, ispunjavajući svoj mandat u skladu sa relevantnim zakonima;
- Opštine su osnovale značajan broj konsultativnih odbora kao dobra prilika za uključivanje građana u proces donošenja odluka;
- Sastanci inaugurisanja održani su u svim opštinama, na poziv izabranih predsednika. Članovi opštinskih skupština i Predsednici opština su dali zakletve u svim opštinama. Osim zakletve članova skupštine i Predsednici Opština, skupštine opština su takođe izabrale predsednika skupštine opštine;
- Osim jednog slučaja koji nije izveštavao ispred skupštine opštine i nekim drugim opštinama koje su samo jednom izveštavale, svi predsednici drugih opština su ispunili obaveze izveštavanja ispred skupštine opština;
- Obaveze za održavanja najmanje dva sveobuhvatna javna skupa sa građanima ispunjena je u 27 opština;
- Što se tiče objavljivanja odobrenih akata na opštinskim zvaničnim veb sajtovima, većina opština objavila je ove akte, dok su neke opštine imale tehničke probleme u funkcionalizaciji njihovih službenih veb sajtova;
- Opštinske skupštine su bile aktivne u izradi pod-zakonskih akata;
- I u toku 2017. godine, prilikom izrade ovih akata evidentirani su neki slučajevi kršenja zakona;
- Od 23 nezakonskih akata, opštine su uskladile zakonom samo 7 akata nakon zahteva za ponovno razmatranje, dok 16 akata ostaju ne-usklađeni;
- Opštinski savet za bezbednost u zajednici osnovan je u 34 opštine, dok nije osnovan u sledećim opštinama: Leposavić, Severna Mitrovica, Zvečan i Zubin Potok;
- Tokom 2017. Godine, opštine Republike Kosovo su uspele da ispune 67% aktivnosti u oblasti političkih kriterijuma. Što se tiče ispunjavanja ekonomskih kriterijuma, opštine su uspele ispuniti sa 75% kriterijuma, i u oblasti evropskih standarda realizovale su 61% aktivnosti. Opšti nivo ispunjavanja obaveza opština iz evropske agende za 2017. je 67%.

- Što se tiče upravljanja budžetom, opštine su pokazale dobre performanse, iako se primećuje da je smanjenje planiranja prihoda iz sopstvenih izvora opalo u odnosu na prethodnu godinu. Uopštem, opštine su uspele ostvariti oko 93% sopstvenih prihoda. dok, potrošnja od ukupnog budžeta je postigla na 90% potrošnje od budžetiranja.
- Kategorija kapitalnih troškova potrošena je znatno manjem stopom od ostalih budžetskih kategorija.
- Tri kategorije koje su najviše uticale na stvaranje sopstvenih prihoda u opštinama bile su: porez na imovinu, prihod od građevinskih dozvola i promena destinacije korišćenja komunalnih zemljišta.
- Ispunjavanje kriterijuma za dobijanje opštinskih kredita, prema poslednjem izvještaju za dve godine uzastopno, ne popunjava nijedna opština.

Preporuke

- Funkcionalizovati sistem teleprisustva u opštinama: Peć, Klina, Junik, Mamuša, Mališevo, Suva Reka, Gračanica, Ranilug i Klokot;
- Predsednici opština: Klina, Peći, Dečana, Junik, Mamuše, Suve Reke, Glogovca i Đakovice dostaviti listu akata koje je usvojio predsednik opštine u skladu sa članom 80.1 ZLS;
- Opštinski akti da se izrađuju u skladu sa Uredbom br. 01/2013 o postupku izrade i objavljivanja opštinskih akata;
- Uspostaviti konsultativne komisije u opštinama u kojima još nisu osnovane;
- Akti opštinskih organa procenjene od nadzornog organa procenjuje kao nezakonite, da se razmatraju u roku od 30 dana od dana prijema zahteva;
- Pri donošenju odluka o davanju opštinske imovine u korišćenje, treba poštovati zakonske procedure onako kako određuje Zakon br. 04 / L-144, za davanje na korišćenje i razmenu opštinske imovine, kao i Uredbu VRK Br. 23/2013 o određivanju postupaka za davanje na korišćenje i razmenu nepokretne imovine opštine;
- Opštine objavljuju akte skupštine opština na službenim jezicima kako je definisano Uredbom br. 01/2013 o procedurama za izradu i objavljivanje akata opština;
- Opštine i dalje blagovremeno obaveštavaju MALS o održavanju sastanaka skupštine opština, kako je definisano odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi;
- Opštinski savet za bezbednost u zajednici bi trebalo funkcionalizovati kako je predviđeno od strane A. U. Br. 27 / 2012 MUP - 03/2012 MALS na OSBZ;
- Poštovati zakonske odredbe vezane za slanje zapisnika sa sastanaka OSBZ-a na MALU i MUP prema A. U. Br. 27 / 2012 MUP - 03/2012 MALS za OSBZ;
- Opština Štrpce treba objaviti sve akte koje je Skupština odobrila na službenim veb stranicama u skladu sa Uredbom Br. 01/2013 o postupku izrade i objavljivanja opštinskih akata;
- Iskoristiti mogućnosti prethodne konsultacije sa nadzornim organom;
- Opština Klokot da poštuje član 68 tačka 1 Zakona br. 03 / L-040 o lokalnoj samoupravi;
- Skupština opštine Đakovica da pošalje materijal sastanka u skladu sa članom 43.5 Zakona o lokalnoj samoupravi;
- Izraditi program obuke u 7 opština (Mamuša, Mališeva, Parteš, Kamenica, Đakovica, Klina i Leposavić);
- Opština Leposavić da pripremi Katalog radnih mesta za državnu službu;

- Opština Leposavić i Zvečane da uspostave uslužni centri za građane usluge;
- Da su dostupne radne prostorije institucije Ombudsmana za osobe sa ograničenim sposobnostima u 2 opštine (Severna Mitrovica, Gračanica i Đakovica);
- Opštine Klina, Leposavić, Orahovac, Severna Mitrovica, Mamuša, Kamenica, Klokot, Hani Elezit, Parteš, Leposavić i Zvečane, trebaju da dele budžet za finansiranje aktivnosti OCD;
- Opštine Đakovica, Štimlje, Mamuša, Štrpce, Mališevo, Dečane, Suva Reka, Orahovac, Peć, Novoberde, Prizren, Hani Elezit, Klokot, Dragaš, Skenderaj, Junik, Severna Mitrovica, Priština, Kamenica, Leposavić, Zvečan i Kačanik da izrade Lokalni plan za integraciju;
- Opštine Novoberdo, Mamuša, Štrpce, Ferizaj, Dečane, Kline, Orahovac, Peć, Đakovica, Vučitrn, Obilić, Prizren, Vitina, Hani Elezit, Klokot, Glogoc, Skenderaj, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica, Kamenica, Kačanik, Leposavić i Podujeva da imenuju zvaničnika koji će izveštavati o sprovođenju lokalnog plana za integraciju;
- Opštine Dečane, Lipljan, Suva Reka, Shterpce, Mamuša, Novoberdo, Orahovac, Ranilug, Gnjilane, Prizren, Klokot, Dragaš, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Priština, Istok i Leposavić da izrade opštinske uredbe o zaštiti prava deca;
- Opštine Ranilug , Mamuša, Severna Mitrovica, Leposavić i Zvečane da izrade uredbe o upotrebi službenih jezika;
- Opštine Đakovica, Uroševac, Klina, Štimlje, Novoberdo, Shterpce, Mamuša, Ranilug, Dragaš, Klokot, Hani Elezit, Srbica, Gračanica, Severna Mitrovica, Priština, Kamenica, Mitrovica, Parteš, Leposavić i Zvečanda da izradi Plan zaštite kulturnog nasleđa;
- Uspostaviti centre za promovisanje poslovanja u 15 opština Vučitrn, Lipljan, Suva Reka, Peć, Ranilug, Mamuša, Priština, Istok, Kamenica, Severna Mitrovica, Srbica, Parteš, Klokot, Leposavić i Dragaš;
- Modernizirati naplate prihoda u 7 opština (Gnjilane, Mamuša, Severna Mitrovica, Hani Elezit, Leposavik, Zvečan i Kosovo Polje) kako bi poboljšali naplatu poreza na imovinu;
- Opštine Dečane, Đakovice, Vučitrn, Peći, Suve Reke, Klina, Mamushe, Ranilug, Glogoc, Hani Elezi, Skenderaj, Istok, Kamenica, Leposavić i Kačanik da funkcionaliziraju bazu ličnih podataka;
- Opštine Mamushe, Shterpce, Ranillug, Klokot, Skenderaj, Gracanice, Severna Mitrovica, Dragaš i Leposavić da izrade Plan energetske efikasnosti;
- Da se odobri Lokalni akcioni plan za integraciju RAE zajednica u opštinama Novoberdo, Ranilug, Shterpce, Kline, Orahovac, Peć, Đakovica, Štimlje, Vitina, Klokot, Dragaš, Zvečan, Kosovo Polje, Junik, Gračanica, Severna Mitrovica i Leposavić;

- Opštine (Novobrdno, Štrpce, Gračanica, Severna Mitrovica, Klokot, Kačanik, Zvečan i Leposavić da preduzmu aktivnosti podizanja svesti u školama za zdravlje i životnu sredinu;
- Opštine Novobrdno, Mamuša, Shterpce, Severna Mitrovica, Kamenica, Leposavić i Zvečane da izrade Plan upravljanja otpadom;
- Opštine Gnjilane, Đakovica, Vučitrn, Lipljan, Obilić, Dečane, Orahovac, Peć, Novobrdno, Mamuša, Prizren, Vitina, Hani Elezit, Klokot, Glogovac, Priština, Istok, Kamenica, Mitrovica, Podujevo, Fushe Kosove, Skenderaj, Gračanica, Leposavić, Severna Mitrovica i Parteš da izrade Plan upravljanja ruralnim zemljištem;
- Opštine Novobrdno, Mamuša, Štrpce, Mališevo, Orahovac, Klokot, Kačanik, Skenderaj, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Priština, Kosovo Polje, Leposavić i Zvečan da organizuju obuke o zaštiti i zdravlje majke i deteta.
- Opštine da povećaju svoju brigu u pravilnom planiranju prihoda, koristeći odgovarajuće pravne i administrativne mehanizme za povećanje njihove realizacije. Takođe, opštine treba da urade adekvatna planiranje za povećanje efikasnosti u potrošnju budžetskih sredstava, a posebno u kategoriji kapitalnih investicija.
- Opštine trebaju da poboljšaju upravljanje javnim finansijama kako bi postigle kriterijume za dobijanje opštinskog zajma.

Dodatak 1: Zakonska kršenja koja su pregledana i usklađena u skladu sa zahtevima nadzornog organa

Utvrđeno kršenje	Opština	Primedba
Statuti Br. 183 Opštine Orahovac.	<i>Orahovac</i>	<i>Usklađeno (31.03.2017)</i>
Odluka br. 28 na predlog predsednika opštine za prethodno odobrenje dugoročnog davanja na korišćenje parcela Br. P - 72217056 - 00493 - 0 i Br. P - 72217056 - 00494 - 0. za fizička / pravna lica.	<i>Uroševac</i>	<i>Usklađeno 12.05.2017</i>
Odluka br. 29 na predlog predsednika opštine za prethodno odobrenje za kratkoročno davanje na korišćenje za katastarske parcele P-72217092-02816-2, potvrda o vlasništvu Nr. 13934-2017 sa ukupnom površinom od 8 m2 za fizička / pravna lica.	<i>Uroševac</i>	<i>Usklađeno 12.05.2017</i>
Odluka br. 35 o odobravanju izabrane ponude od komisije za procenu o davanju nepokretne imovine Opštine na dugoročnom korišćenju kompanije Fitorja DOO sa br. 70410455 sa vlasnikom Tahir Maloku.	<i>Uroševac</i>	<i>Usklađeno 12.05.2017</i>
Odluka o imenovanju puteva na teritoriji opštine Glogovce	<i>Glogovce</i>	<i>Usklađeno 31.03.2017</i>
Odluka 01 Br. 26 / 2017 o odobravanju predloga predsednika opštine za dugoročne davanje na korišćenje javne imovine za 99 godina katastarske jedinice br. 750-0 ZK Gurrakoc - u svrhu izgradnje katoličke crkve.	<i>Istok</i>	<i>Usklađeno 31.03.2017</i>
Odluka br. 31-4836 za izbor jednog člana OPF-a	<i>Glogovce</i>	<i>Usklađeno</i>

Dodatak 2: Pravna kršenja koja nisu preispitana u skladu sa zahtevima nadzornog organa

Utvrđeno kršenje	Opština	Primedba
Odluka br. 430 / 17 o imenovanju savetnika skupštine opštine u komisiju za razmatranje žalbi o dodeli subvencija.	<i>Gračanica</i>	<i>Nije preispitana</i>
Odluka br. 060 / 01-504 / 1 za davanje na korišćenje građevinskog zemljišta opštine Dragaš.	<i>Dragaš</i>	<i>Nije preispitana</i>
Odluka br. 060 / 01-504 / 2 za davanje na korišćenje građevinskog zemljišta opštine Dragaš.	<i>Dragaš</i>	<i>Nije preispitana</i>
Odluka Skupštine opštine 01 Br. V-6 o pokretanju postupka za davanje opštinske imovine za dugoročno korišćenje (99) godina na javnom konkursu	<i>Dečane</i>	<i>Nije preispitana</i>
Odluka 01 Br. 65 / 2017 za kratkoročno davanje na korišćenje za 15 godina, površina 5 hektara od katastarske jedinice br. 28-1 u katastarskoj zoni Cerrce, DIP (seoska dobra) za proizvodnju krečnog kamena za proizvodnju peska za izgradnju.	<i>Istok</i>	<i>Nije preispitana</i>
Odluka 01. br. 66 / 2017 za kratkoročnu davanje na korišćenje na 15 godina, površina od 56799 m2 od katastarskih jedinica Br. 00077-79, 00077-77, 00077-76, 00077-72, kompleks na mesto zvano" Mali i Fshatit" Katastarska zona Lubozhde, DIP (seoska dobra), za proizvodnju krečnog kamena za proizvodnju peska za izgradnju.	<i>Istok</i>	<i>Nije preispitana</i>

Odluka 01 br. 68 / 2017 za kratkoročno davanje na korišćenje na 15 godina, površina 6930m2 od katastarske jedinice br. 74-6, 10356 m2 katastarske jedinice 256, površine 80695 m2 katastarske jedinice 74-3, u katastarskoj zoni Vrela, DIP (seoska dobra), za proizvodnju krečnog kamena za proizvodnju peska za izgradnju.	Istok	Nije preispitana
Odluka br. 8724/2 za kršenje Zakona o upotrebi jezika br. 02 / L-37.	Klokot	Nije preispitana
Odluka br. 8723/2 za kršenje Zakona o lokalnoj samoupravi 03 / L-040 Član 58. stav (J).	Klokot	Nije preispitana
Uredba br. 011-52525 o transparentnosti u opštini Lipljan.	Lipljan	Nije preispitana
Odluka Npi-255 za nadoknadu članova komisije akcionara društvenog preduzeća A.D. " Pastërtia " u Uroševcu,	Štimlje	Nije preispitana
Odluka 01. Br. I-5 o uspostavljanju Odbora za politiku i finansije	Dečane	Nije preispitana
Odluka br. 400/787 o uspostavljanju OPF u opštini Glogovac	Glogovce	Nije preispitana
Odluka broj 0601-266671 / 4, za izbor pod-predsednika opštine za zajednice	Dragaš	Nije preispitana
Odluka za formiranje Odbora za politiku i finansije	Lipljan	Nije preispitana
Odluka za formiranje Odbora za politiku i finansije	Kosovo Polje	Nije preispitana

Literature / Izvori

- MALS: “ *Izveštaj o Funkcionisanju Opština - period januar-decembar, 2017*”, MALS, Priština, 2018.
- MALS: “ *Izveštaj o Ispunjenju obaveza Evropske Agende - januar - decembar 2017*”, MALS, Priština, 2018.
- MALS: “ *Izveštaj o revizorskim mišljenjima za opštine Republike Kosovo za godinu dana 2015 – 2016*”, MALS, Priština, 2017.
- MALS: “ *Izveštaj o opštinskim sopstvenim prihodima za godinu 2017*”, MALS, Priština, 2018.
- MALS: “ *Izveštaj potrošnje opštinskih budžeta za godinu 2017*”, MALS, Priština, 2018.
- Relevantne informacije dobijene od Opština Republike Kosovo tokom perioda januara-decembra, 2017;
- Informacije koje su pružale opštine tokom poseta nadgledanja opštinama Republike Kosovo tokom godine 2017.